

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (pirmoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. gegužės 11 d. *

Sujungtose bylose T-111/01 ir T-133/01

Saxonia Edelmetalle GmbH, įsteigta Haslbrücke (Vokietija), atstovaujama
advokato P. von Woedtke,

ieškovė byloje T-111/01,

J. Riedemann, teismo paskirtas administratorius likviduojamai bendrovei
ZEMAG GmbH, įsteigta Zeitz (Vokietija), atstovaujamas advokato U. Vahlhaus,
nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovas byloje T-133/01,

* Proceso kalba: vokiečių.

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama V. Kreuschitz ir V. Di Bucci, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl 2001 m. kovo 28 d. Komisijos sprendimo 2001/673/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Vokietija suteikė *EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG*, tapusiai *Lintra Beteiligungsholding GmbH*, ir bendrovėms *Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH*, *LandTechnik Schlüter GmbH*, *ILKA MAFA Kältetechnik GmbH*, *SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH*, *SKL Spezialapparatebau GmbH*, *Magdeburger Eisengießerei GmbH*, *Saxonia Edelmetalle GmbH* ir *Gothaer Fahrzeugwerk GmbH*) (OL L 236, p. 3),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(pirmoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas B. Vesterdorf, teisėjai M. Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro ir F. Dehousse,

posėdžio sekretorė D. Christensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. birželio 29 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.“

2 EB 88 straipsnio 2 dalyje nurodoma:

„Jei, paprašiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas, Komisija nustato, jog tam tikra valstybės ar iš jos išteklių teikiama pagalba yra pagal 87 straipsnį nesuderinama su bendrąja rinka arba kad tokia pagalba netinkamai naudojama, ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų <...>“

3 1999 m. kovo 22 d. buvo priimtas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1).

4 Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio g punkte numatoma, kad „netinkamas pagalbos taikymas“ yra „pagalba, kurią gavėjas taiko pažeisdamas sprendimą, priimtą pagal šio reglamento 4 straipsnio 3 dalį arba 7 straipsnio 3 arba 4 dalis“, tai yra pažeisdamas sprendimą nepateikti prieštaravimų dėl pagalbos suteikimo arba sprendimą dėl pagalbos atitikties bendrajai rinkai, kuriuose gali būti numatyta įvairių įpareigojimų ir sąlygų.

5 Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalyje nurodoma:

„Sprendime pradėti formalus tyrimo procesą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikties bendrajai rinkai. Sprendime reikalaujama, kad suinteresuotoji valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys pateiktų pastabas per nustatytą laikotarpį, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip vienas mėnuo. Deramai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti nustatytą laikotarpį.“

6 Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnyje nurodoma:

„1. Jeigu Komisija turi iš bet kokio šaltinio gautą informaciją apie įtariamą neteisėtą pagalbą, tokią informaciją ji iš karto patikrina.

2. Prireikus Komisija prašo suinteresuotosios valstybės narės pateikti informaciją. Šio reglamento 2 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos su atitinkamais pakeitimais.

3. Jeigu, nepaisydama 5 straipsnio 2 dalyje minimo pakartotino pranešimo, suinteresuotoji valstybė narė per Komisijos nustatytą laikotarpį nepateikia būtinos informacijos arba pateikia ne visą informaciją, Komisija priima sprendimą, įpareigojantį pateikti tokią informaciją (toliau – įsakymas pateikti informaciją). Sprendime nurodoma, kokią informaciją reikia pateikti, ir nustatomas atitinkamas laikotarpis, per kurį ji turi būti pateikta.“

7 Reglamento Nr. 659/1999 13 straipsnio 1 dalyje numatoma:

„Galimos neteisėtos pagalbos patikrinimas užbaigiamas priimant sprendimą pagal 4 straipsnio 2, 3 arba 4 dalis. Jeigu priimami sprendimai pradėti formalaus tyrimo procesą, bylos svarstymas užbaigiamas priimant sprendimą pagal 7 straipsnį. Jeigu valstybė narė nevykdo įsakymo pateikti informaciją, minėtasis sprendimas priimamas remiantis turima informacija.“

8 Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnyje numatoma:

„1. Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo (toliau – sprendimas išieškoti pagalbą). Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarauja bendrajam Bendrijos teisės principui.

2. Pagalbą, kurią reikia išieškoti pagal sprendimą išieškoti pagalbą, sudaro palūkanos, atitinkančios tam tikrą Komisijos nustatytą normą. Palūkanos mokamos nuo neteisėtos pagalbos išmokėjimo gavėjui dienos iki jos išieškojimo dienos.

3. Nepažeidžiant nė vieno Europos Bendrijų Teisingumo Teismo nurodymo pagal Sutarties (242) straipsnį, pagalba išieškoma nedelsiant ir pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę nustatytas procedūras, jeigu jos leidžia nedelsiant ir veiksmingai įvykdyti Komisijos sprendimą. Dėl to, kai bylą svarsto nacionaliniai teismai, suinteresuotosios valstybės narės, nepažeisdamos Bendrijos teisės, imasi visų priemonių, kurios numatytos jų atitinkamuose teisiniuose aktuose, įskaitant laikinąsias priemones.“

9 Reglamento Nr. 659/1999 16 straipsnyje „Netinkamos pagalbos taikymas“ nustatoma:

„Netinkamai taikant pagalbą, nepažeisdama 23 straipsnio, Komisija gali pradėti 4 straipsnio 4 dalyje nustatytą formalaus tyrimo procesą. Šio reglamento 6, 7, 9 ir 10 straipsniai, 11 straipsnio 1 dalis, 12, 13, 14 ir 15 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*.“

Faktinės aplinkybės

10 1993 m. aštuonios buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos įmonės (*Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL*

Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengießerei GmbH, Saxonia Edelmetalle GmbH ir Gothaer Fahrzeugwerk GmbH), siekiant jas restruktūrizuoti ir privatizuoti, buvo perduotos valdyti *Treuhandanstalt* (vėliau tapo *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben*, toliau – *BvS*), priklausančiai kontroliuojančiai bendrovei *EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG*.

- 11 1994 m. lapkričio 25 d. pasirašyta privatizavimo sutartimi *BvS* visas šias bendroves pardavė pagal Vokietijos teisę įsteigta asmenų bendrovei *Emans & Partner GbR*. Aštuonios bendrovės ir kontroliuojanti bendrovė *EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG*, tapusi *Lintra Beteiligungsholding GmbH* (toliau – *kontroliuojanti bendrovė Lintra*), sudarė *Lintra* grupę.
- 12 1995 m. sausio 19 d. Vokietijos Federacinė Respublika informavo Komisiją apie privatizavimo projektą ir su juo susijusį restruktūrizavimo projektą, kuriame buvo numatytas pagalbos teikimas.
- 13 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu SG (96) D/4218, kurio santrauka buvo paskelbta OL C 168, p. 10 (toliau – 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas), Komisija leido suteikti pagalbą, laikomą suderinamą, *inter alia*, su EB 92 straipsnio 3 dalies c punktu (po pakeitimo – 87 straipsnio 3 dalies c punktas). Apie šį sprendimą Vokietijos valdžios institucijoms buvo pranešta laišku 1996 m. balandžio 23 dieną. Bendra pagalbos suma, kurią buvo leista suteikti *Lintra* grupei, sudarė 824 200 000 Vokietijos markių (DEM).
- 14 Nors iš pradžių buvo numatoma, kad kontroliuojančios bendrovės *Lintra* dukterinės įmonės (toliau – *Lintra* dukterinės įmonės arba dukterinės įmonės) taps pelningos 1998 metais, tačiau 1997 m. pradžioje *BvS* turėjo imtis priemonių tam, kad išvengtų visos grupės bankroto. Pagal 1997 m. sausio 6 d. sudarytos sutarties sąlygas *BvS*

atleido įmones įsigijusius asmenis nuo visų privatizavimo sutartyje numatytų įsipareigojimų, o *BvS* įgijo teisę bet kuriuo metu nupirkti bet kurią *Lintra* dukterinę įmonę už simbolinę 1 DEM kainą. Toje pačioje sutartyje buvo numatyta, kad pagrindinė kontroliuojančios bendrovės *Lintra* užduotis yra parduoti visas ar dalį *Lintra* dukterinių įmonių kitiems savininkams.

- 15 1997 m. sausio 6 d. sutartimi perėmusi *Lintra* grupės kontrolę, *BvS* nusprendė parduoti tik vieną iš grupės įmonių *Saxonia Edelmetalle*, kuri jau buvo pelninga ir jai daugiau nebereikėjo teikti pagalbos. Ieškovę byloje T-111/01, veikiančią monetų kalimo rinkoje, 1997 m. nusipirko bendrovė *Vereinigte Deutsche Nickelwerke AG*.
- 16 Tuo pat metu *BvS* nusprendė tęsti kitų dukterinių įmonių, tarp jų ir *ZEMAG*, restruktūrizavimą, siekdama šias potencialiai pelningas bendroves kuo greičiau parengti pardavimui kitoms tame sektoriuje veikiančioms bendrovėms. Bendrovė *ZEMAG*, ieškovė byloje T-133/01, veikianti lignito kasyklose naudojamų mašinų sektoriuje, naujiems savininkams *Jacobi & Lobeck* buvo perleista 1997 m. pabaigoje.
- 17 1999 m. rugsėjo mėnesį pagal sutartį tarp *BvS*, kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir likusių investuotojų, *BvS* nupirko kontroliuojančią bendrovę *Lintra* už 1 DEM. Nuo 2000 m. sausio 1 d. ši bendrovė likviduojama.
- 18 Gavusi Vokietijos Federacinės Respublikos pranešimą apie naują 1998 m. restruktūrizavimui skirtą pagalbą, 1998 m. birželio 25 d. laišku Komisija Vokietijos valdžios institucijoms pateikė klausimų.

19 1999 m. birželio 22 d. laišku Komisija informavo Vokietijos Federacinę Respubliką apie savo sprendimą pradėti 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Šiuo sprendimu (OL C 238, p. 4) Komisija konstatavo, kad nuo pirmojo Vokietijos valdžios institucijų pranešimo faktiškai sumokėtos pagalbos suma buvo mažesnė nei buvo leista 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu. Tačiau jame buvo nurodyta, kad daliai suteiktos pagalbos, pavyzdžiui, 12 000 000 DEM mokestinei paskolai, 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas nebuvo taikomas. Komisijai kilo abejonių ir dėl šių aplinkybių:

— ar prieš priimant 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą buvo gauta visa ir tiksli informacija,

— 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu patvirtintos pagalbos panaudojimo,

— kitos pagalbos teikimas *Lintra* grupei.

20 1999 m. spalio 18 d. ir 2000 m. kovo 10 d. laiškais Vokietijos valdžios institucijos atsakė į Komisijos sprendime pradėti 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą užduodamus klausimus ir išdėstyti faktus. Laiškuose, be kita ko, nurodoma, kad:

— po pirmojo Vokietijos valdžios institucijų pranešimo visa pagalbos suma, kurią *BvS* sumokėjo *Lintra* grupei, sudarė 658 200 000 DEM,

- 1997 m. gruodžio 31 d. kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitoje buvo 34 978 000 DEM,

 - 1997 m. *Lintra* dukterinėms įmonėms, kurių restruktūrizavimas turėjo būti tęsiamas, tarp jų ir *ZEMAG*, buvo suteikta 12 000 000 DEM mokestinė paskola.
- 21 2000 m. rugpjūčio 1 d. Komisija, manydama, kad pateiktos informacijos nepakanka, pagal Reglamento 659/1999 10 straipsnio 3 dalį įpareigojo Vokietijos valdžios institucijas per tris mėnesius nuo įsakymo pateikti informaciją gavimo (toliau – 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymas pateikti informaciją) pateikti jai visą informaciją, kurios reikia norint nustatyti, kaip kontroliuojanti bendrovė paskirstė išlaidas atskiroms dukterinėms įmonėms ir kiek lėšų liko kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose. Komisija Vokietijos Federacinei Respublikai taip pat nurodė patikslinti, kokia dalimi dukterinių įmonių kontroliuojančiai *Lintra* bendrovei mokami mokėjimai buvo finansuojami iš valstybės pagalbos, ir pabrėžė, kad, jei ši informacija nebus pateikta, ji priims sprendimą, vadovaudamasi turima informacija. Galiausiai Komisija paprašė Vokietijos valdžios institucijų 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymo pateikti informaciją kopiją persiųsti pagalbos gavėjams.
- 22 Vokietijos valdžios institucijos į 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymą pateikti informaciją atsakė 2000 m. spalio 2 d. laišku, kurį papildė 2000 m. spalio 31 d. laiškas, prie kurio buvo pridėta auditoriaus išvada dėl galimo pagalbos iš *Lintra* grupės išieškojimo. Šiuose dokumentuose Vokietijos valdžios institucijos patvirtino, kad 1997 m. gruodžio 31 d. 34 978 000 DEM suma, kurią Vokietijos Federacinė Respublika skyrė *Lintra* grupei, buvo kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose. Iš pateiktos informacijos taip pat aišku, kad šią sumą sudarė 22 978 000 DEM likutis, kurio didžiąją dalį (18 638 000 DEM) sudarė į kontroliuojančios bendrovės nuosavąjį

kapitalą įtraukti dukterinių įmonių kontroliuojančiai bendrovei mokami mokėjimai grupei, ir 12 000 000 DEM, kurias kontroliuojanti bendrovė *Lintra* numatė skirti tolesniam dukterinių įmonių, kurios galėjo tapti pelningos po 1997 m., restruktūrizavimui.

23 2001 m. kovo 1 d. J. Riedemann buvo paskirtas pradėtos likviduoti įmonės *ZEMAG* administratoriumi.

24 2001 m. kovo 28 d. Sprendimu 2001/673/EB dėl Vokietijos suteiktos valstybės pagalbos *EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG* (tapusiai *Lintra Beteiligungsholding GmbH* su bendrovėmis *Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengießerei GmbH, Saxonia Edelmetalle GmbH* ir *Gothaer Fahrzeugwerk GmbH*) (OL L 236, p. 3, toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija konstatavo, kad 623 224 000 DEM dydžio pagalba buvo suteikta pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą (ginčijamo sprendimo 1 straipsnis). Tačiau 2 ginčijamo sprendimo straipsnyje Komisija konstatavo, kad 34 978 000 DEM dydžio pagalba, kuriai ji buvo pritarusi ir kuri skirta *Lintra* dukterinių įmonių restruktūrizavimui, buvo naudojama netinkamai EB 88 straipsnio 2 dalies prasme. Todėl Komisija paprašė Vokietijos Federacinės Respublikos imtis visų priemonių tam, kad iš kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir jos dukterinių įmonių būtų išieškota 34 978 000 DEM suma toliau nurodyta tvarka. Pirmiausia 12 000 000 DEM dydžio išieškotinos sumos dalis, kuri buvo suteikta kaip mokestinė paskola kelioms *Lintra* dukterinėms įmonėms ir laikoma nepatenkančia į 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistą teikti pagalbą, turi būti išieškota iš dukterinių įmonių, iš *ZEMAG* išieškant jai tenkančią 4 077 000 DEM pagalbos sumą. Pagalbos likutis, sudarantis 22 978 000 DEM, turi būti išieškotas iš solidarios skolininkės kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir visų jos dukterinių įmonių pagal nurodytas proporcijas. Ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje, pritaikius skolos padalijimo

proporcijas, Vokietijos Federacinė Respublika įpareigojama išieškoti 3 195 559 DEM iš bendrovės *Saxonia Edelmetalle* ir 2 419 271 DEM iš bendrovės *ZEMAG*. Taigi iš šios įmonės Vokietijos Federacinė Respublika turi išieškoti bendrą 6 496 271 DEM sumą. Išieškotinos pagalbos sumos padidinamos palūkanomis, skaičiuojamomis nuo netinkamai panaudotos pagalbos išmokėjimo gavėjams dienos iki jos išieškojimo dienos.

Procedūra ir šalių prašymai

- 25 2001 m. gegužės 23 d. ir 2001 m. birželio 12 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai ieškovės pateikė ieškinius, kurie buvo užregistruoti, kaip T-111/01 ir T-133/01.
- 26 2001 m. birželio 14 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu ieškovė byloje T-111/01 padavė prašymą sustabdyti ginčijamo sprendimo vykdymą.
- 27 2001 m. rugpjūčio 2 d. Sprendimu *Saxonia Edelmetalle prieš Komisiją* (T-111/01 R, Rink. p. II-2335) Pirmosios instancijos teismo pirmininkas atmetė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.
- 28 Rašytinė proceso dalis byloje T-111/01 pasibaigė 2002 m. sausio 10 d., o byloje T-133/01 – 2002 m. sausio 11 dieną.

29 Vadovaudamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (pirmoji išplėstinė kolegija) ėmėsi proceso organizavimo priemonių, pateikė šalims klausimų bei paprašė pateikti tam tikrus dokumentus.

30 2003 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo pirmosios išplėstinės kolegijos pirmininko nutarimu, vadovaujantis Pirmosios instancijos Procedūros reglamento 50 straipsniu, bylas T-111/01 ir T-133/01 buvo nuspręsta sujungti, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas galutinis sprendimas.

31 Po Pirmosios instancijos teismo sprendimo pradėti žodinę proceso dalį, 2004 m. birželio 29 d. vykusiame posėdyje šalis išdėstė savo argumentus ir atsakė į Pirmosios instancijos teismo užduotus klausimus.

32 Ieškovė byloje T-111/01 Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

33 Ieškovė byloje T-133/01 Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su ja,

- subsidiariai panaikinti visą ginčijamą sprendimą,

- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

34 Komisija Pirmosios instancijos teismo bylose T-111/01 ir T-133/01 prašo:

- atmesti ieškinį,

- priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Teisės normos

35 Kiekviena ieškovė savo prašymą panaikinti ginčijamą aktą grindžia penkiais pagrindais, kurių keturi sutampa, ir juos Pirmosios instancijos teismas nusprendė nagrinėti tokia tvarka: pirma, bendrasis pagrindas grindžiamas ieškovių teisių pažeidimu vykdant EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procesą; antra, pagrindas grindžiamas ginčijamo sprendimo faktų klaidomis (byla T-133/01); trečia, pagrindas grindžiamas tariama klaida konstatuojant netinkamą 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos naudojimą; ketvirta, bendrasis pagrindas grindžiamas Komisijos klaida, padaryta nustatant pagalbos gavėją; penkta, bendrasis pagrindas grindžiamas neobjektyviu proporcijų, skirtų nustatyti kiekvienai dukterinei įmonei tenkančią

22 978 000 DEM dydžio gražintinos pagalbos dalį, nustatymu; šešta, bendrasis pagrindas grindžiamas vertinimo klaida nustatant pagalbos sugražinimo pareigą, nors su ja susijusios bendrovių *Saxonia Edelmetalle* ir *ZEMAG* akcijos jau buvo perleistos.

Dėl bendrojo pagrindo, grindžiamo ieškovių teisių pažeidimu vykdam EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procesą

Šalių argumentai

— Byloje T-111/01

36 Ieškovė byloje T-111/01 nurodo, kad sprendimo pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą motyvai yra su ja nesusiję ir jai neskirti. Be to, ginčijamo sprendimo 36 konstatuojamojoje dalyje patvirtinama, kad su ieškove susijęs restruktūrizavimo planas buvo sėkmingai įgyvendintas. Tai, kad Vokietijos valdžios institucijos nepateikė Komisijos prašomų dokumentų, ieškovei neturėtų sukelti neigiamų pasekmių. Viena vertus, ieškovė pabrėžia, kad pagal Reglamentą Nr. 659/1999 Komisija pati privalo atlikti būtinus patikrinimus vietoje. Kita vertus, ieškovė primena, kad Komisija prašo išieškoti pagalbą, kuri buvo iš anksto patvirtinta. Toks patvirtinimas leido ieškovei manyti, kad ši pagalba teisėta. Ji taip pat teigia, kad nežinojo apie pagalbos sugražinimo galimybę, nes nebuvo susipažinusi su sprendimo, kuriuo buvo pritarta pagalbos teikimui, turiniu ir nebuvo pakviesta dalyvauti tyrime, vykusiame prieš pradedant EB 88 straipsnio

2 dalyje nurodytą procedūrą. Be to, ieškovė teigia, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra* jos visai neinformavo, kurios sumos turi būti laikomos pagalba. Ieškovė nurodo, kad, jei būtų žinojusi egzistuojant grėsmę, jog pagalbą gali tekti sugrąžinti, būtų pati pasidomėjusi šiuo klausimu ir sudariusi su kontroliuojančia bendrove *Lintra* sutartį, kuri būtų pašalinusi tokią riziką.

37 Komisija pirmiausia primena, kad su valstybės pagalbos teise susijusioje administracinėje procedūroje tik valstybės narės naudojasi visomis proceso šalims suteikiamomis teisėmis. Komisija nurodo turinti pareigą tik informuoti galimus ar realius pagalbos gavėjus, kad jie galėtų pateikti savo pastabas. Tačiau tai jokių būdu nereiškia, kad ji turi leisti suinteresuotiesiems asmenims tikrinti valstybių narių pateiktą informaciją. Komisija primena, kad šioje byloje sprendimą priėmė vadovaudamasi Vokietijos Federacinės Respublikos pateikta informacija ir kad ieškovė nepanoro dalyvauti administracinėje procedūroje, nors suinteresuotieji asmenys procedūros pradžioje buvo pakviesti pateikti savo pastabas. Komisijos teigimu iš to darytina išvada, kad ieškovė negali teigti, jog Komisija sprendimą priėmė neturėdama pakankamai informacijos. Komisija teigė, kad ji laikėsi Teisingumo Teismo praktikoje nustatytų taisyklių ir taikytinų Reglamento Nr. 659/1999 nuostatų.

38 Komisija taip pat ginčija ieškovės teiginį, kad šioji nebuvo informuota apie 1996 metų kovo 13 dienos Sprendimą. Komisijos teigimu, jei ieškovė neneigia gavusi didelę valstybės pagalbą, tai neįmanoma, kad būtų nepastebėjusi pačio gavimo fakto. Komisija teigia, kad, kaip ir visi ūkio subjektai turėdama apdairumo pareigą, ieškovė privalėjo įsitikinti, ar jos gaunama pagalba turi būtina Komisijos leidimą. Tokiomis aplinkybėmis Komisija nemano, kad ieškovė gali remtis savo nežinojimu, siekdama išvengti pagalbos išieškojimo.

- 39 Galiausiai, Komisijos nuomone, ieškovė klaidingai teigia, kad ji privalėtų sugrąžinti gautą pagalbą tik tada, jei tai būtų jos „kaltė“. Iš tiesų nėra nuostatos, nurodančios, kad tai, jog valstybė narė nepateikė Komisijai pakankamos informacijos, negali turėti neigiamų pasekmių pagalbos gavėjui.

— Byloje T-133/01

- 40 Ieškovė byloje T-133/01 teigia, kad prieš priimdama ginčijamą sprendimą Komisija privalėjo atlikti nuodugnesnį tyrimą, nustatyti bei įvertinti faktus. Ieškovė teigia, kad jei Vokietijos valdžios institucijos negalėjo pateikti visos reikiamos informacijos, Komisija turėjo ją apklausti. Ieškovės teigimu, ne visos suinteresuotosios šalys, o tik Vokietijos Federacinė Respublika buvo paprašyta pateikti savo pastabas, todėl buvo pažeista EB 88 straipsnio 2 dalis.

- 41 Atsakydama į Komisijos teiginį, kad administracinės procedūros pradžioje ji pakvietė suinteresuotuosius asmenis pristatyti savo nuomonę, ieškovė, pripažindama, kad jos teismo paskirtas administratorius nedalyvavo šioje procedūroje, pabrėžia, jog jis to ir negalėjo padaryti, nes bendrovės ZEMAG likvidavimo procedūra dar nebuvo prasidėjusi. Visais atvejais, priešingai nei teigia Komisija, ieškovė nemano neturinti teisės nurodyti ginčijame sprendime esančio netikslumo vien dėl to, kad nedalyvavo administracinėje procedūroje. Ji teigia, kad priėmus šį argumentą trečiųjų asmenų teisė ginčyti sprendimą netektų prasmės.

- 42 Komisija primena, kad šiuo atveju negalima kalbėti apie „itin greitai priimtą“ sprendimą, nes procedūra pagal EB 88 straipsnio 2 dalį prasidėjo 1999 m. birželio 22 d., o pasibaigė tik po dvidešimt vieno mėnesio, 2001 m. kovo 28 d. priėmus ginčijamą sprendimą. Todėl bendrovė *ZEMAG* turėjo pakankamai laiko dalyvauti procedūroje. Komisija dar kartą patvirtina šio sprendimo 37 punkte išdėstytą savo poziciją.
- 43 Dėl ieškovės argumento, kad jos teismo paskirtas administratorius negalėjo pateikti savo pastabų dėl to, kad dar nebuvo prasidėjusi nemokumo procedūra, Komisija nurodo, kad, pateikdama šį argumentą, ieškovė ignoruoja tai, jog teismo paskirtas administratorius veikia ne savo vardu ir ieškovė prasidėjus formaliam tyrimui galėjo pateikti savo pastabas.
- 44 Galiausiai Komisija pabrėžia, kad ieškovė negali pasinaudoti tuo, kad per formalaus tyrimo procedūrą ji žinojo faktus ar aplinkybes, bet nepateikė jų Komisijai, nors ir buvo pakviesta pareikšti pastabas. Priešingai nei ieškovė, Komisija teigia, kad toks sprendimas nepažeistų suinteresuotųjų asmenų teisės pareikšti ieškinį, nes jos visada turėtų galimybę pasiremti tyrimo procedūros metu neminētu teisiniu pagrindu arba Komisijos vertinimo klaida.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 45 Šiuo pagrindu ieškovės iš esmės teigia, kad Komisija, prieš priimdama ginčijamą sprendimą, individualiai nepakvietė jų pateikti pastabų.

- 46 Šis pagrindas nėra pagrįstas.
- 47 Pirmiausia, reikia priminti, kad valstybės pagalbos kontrolės procedūra, atsižvelgiant į jos bendrąjį pobūdį, yra taikoma atsakingai valstybei narei ir susijusi su jos įsipareigojimais pagal Bendrijos teisę valstybės pagalbos teikimo srityje (1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, vadinamojo *Meura*, 234/84, Rink. p. 2263, 29 punktas ir 2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją*, T-109/01, dar neskelbtas Rinkinyje, 42 punktas), o ne pagalbos gavėjui ar gavėjams (2002 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo teismo sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 83 punktas ir minėto sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją* 44 punktas).
- 48 Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką „suinteresuotųjų šalių“ sąvoka EB 88 straipsnio 2 dalies prasme reiškia neapibrėžtus asmenis, kuriems skirtas sprendimas. Iš to matyti, kad EB 88 straipsnio 2 dalyje nėra numatytas reikalavimas privačius asmenis informuoti individualiai. Jos vienintelis tikslas – užtikrinti, kad Komisija imtųsi veiksmų, jog visi potencialiai suinteresuoti asmenys būtų informuoti ir turėtų progą išdėstyti savo argumentus. Tokiomis aplinkybėmis pranešimo paskelbimas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* yra tinkama priemonė informuoti visus suinteresuotuosius asmenis apie procedūros pradžią (1984 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Intermills prieš Komisiją*, 323/82, Rink. p. 3809, 17 punktas ir 1998 m. birželio 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, T-371/94 ir T-394/94, Rink. p. II-2405, 59 punktas). Iš to reikia daryti išvadą, kad ši teismų praktika suteikia suinteresuotiesiems asmenims administracinėje procedūroje, pradėtoje pagal EB 88 straipsnio 2 dalį, Komisijos informacijos šaltinių vaidmenį (1996 m. spalio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją*, T-266/94, Rink. p. II-1399, 256 punktas ir minėto sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 59 punktas).
- 49 Šioje byloje neginčijama, kad ieškovės nedalyvavo formalaus tyrimo procedūroje, o iš 1999 m. rugpjūčio 21 d. *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* (OL C 238, p. 4)

paskelbto pranešimo aišku, jog suinteresuotosios šalys buvo pakviestos pateikti savo pastabas per vieną mėnesį nuo 1999 m. birželio 22 d. Komisijos laiško paskelbimo dienos, kuriuo ji informavo Vokietijos Federacinę Respubliką apie savo sprendimą pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Šiuo pranešimu, kuriame buvo pateikta minėto laiško santrauka bei jo tekstas, suinteresuotosios šalys buvo informuotos apie Komisijos sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą dėl aštuonių bendrovių, tarp jų ir bendrovių *Saxonia Edelmetalle* ir *ZEMAG*, restruktūrizavimui suteiktos pagalbos.

50 Žinoma, reikia patikslinti, kad paprastas informavimas apie pradedamą formalią procedūrą nesuteikia galimybės naudingai išdėstyti savo pastabas. Todėl Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalyje, kuri pagal to paties reglamento 16 straipsnio 1 dalį taip pat taikoma ir netinkamai pagalbai, nustatyta, kad „sprendime pradėti formalus tyrimo procesą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikties bendrajai rinkai. <...>“. Todėl sprendimas pradėti formalus tyrimo procesą, nepaisant jo preliminaraus pobūdžio, turi būti pakankamai tikslus, kad suinteresuotosios šalys galėtų efektyviai dalyvauti tyrimo procese, per kurį turėtų galimybę pateikti savo argumentus. Šiam tikslui pasiekti pakanka, kad suinteresuotosios šalys žinotų Komisijos motyvus.

51 Visais atvejais reikia pabrėžti, kad ieškovės neteigė, jog sprendimas pradėti procesą buvo nepakankamai motyvuotas ir todėl jos negalėjo tinkamai pasinaudoti savo teise pateikti pastabas.

52 Net jei darytumėme prielaidą, kad jos būtų iškėlusios šį argumentą, Pirmosios instancijos teismas nurodo, jog šio sprendimo 49 punkte minimu pranešimu

Komisija pakankamai tiksliai išdėstė savo abejones dėl 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu nustatytų sąlygų laikymosi ir taip suteikė ieškovėms galimybę tinkamai pasinaudoti teise pateikti pastabas. Komisija manė, pirma, kad pagrindiniai restruktūrizavimo plano punktai nebuvo įgyvendinti taip, kaip buvo numatyta juos patvirtinant. Antra, ji manė, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas nebebuvo taikomas čia nagrinėjamai pagalbai ir pateikė daug konkrečių pavyzdžių, kai, nepavykus restruktūrizavimo planams, pagalba buvo naudojama įmonių nuostoliams padengti ir naujoms investicijoms. Komisija taip pat nurodė, kad buvo numatyta galimybė, jog *Lintra* grupės įmonėms būtų suteikta papildoma 82 000 000 DEM dydžio pagalba. Ji reiškė abejones dėl to, ar ši pagalba yra suderinama su bendrąja rinka, pirmiausia dėl to, kad dalis pagalbos galėjo būti naudojama ne dukterinių įmonių restruktūrizavimui, o kitiems tikslams, ir restruktūrizavimo planai nebuvo pradėti įgyvendinti kartu. Komisija papildomai ir visiškai aiškiai atkreipė Vokietijos valdžios institucijų ir visų galimų suinteresuotųjų šalių dėmesį į tai, kad jei pagalba yra suteikta neteisėtai, ji turi būti išieškota iš gavėjo.

53 Kadangi Komisija pranešimu *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paragino ankstesniu sprendimu patvirtintos pagalbos gavėjus pateikti pastabas dėl galimo šią pagalbą patvirtinančio sprendimo pažeidimo dėl to, kad pagalba buvo naudojama pažeidžiant šį sprendimą, ir jos gavėjai nepasinaudojo šia galimybe, tai Komisija nepažeidė jokių jų teisių (sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, 46 ir 84 punktai; *Fleuren Compost prieš Komisiją*, 46 ir 47 punktai). Todėl Komisija neatsako už tariamą valstybės narės neveikimą arba, kaip teigia ieškovė byloje T-111/01, už tai, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra* neinformavo apie formalios tyrimo procedūros pradžią.

54 Šios išvados nepakeičia ieškovės byloje T-133/01 iškeltas kaltinimas, kad jos likvidavimo procedūra dar nebuvo prasidėjusi, kai prasidėjo EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytas procesas. Kaip teisingai nurodė Komisija, iš pačio ieškovės pateikto ieškinio aišku, kad teismo paskirtas administratorius atlieka tik šias funkcijas ir

veikia ne savo vardu. Taigi, kaip nurodyta šio sprendimo 49 punkte, sprendimo pradėti formalaus tyrimo procesą paskelbimo metu bendrovė ZEMAG, kuriai šis sprendimas yra aiškiai taikomas, turėjo pakankamai laiko pareikšti pastabas.

55 Pirmosios instancijos teismas taip pat nelaiko pagrįstais argumentų, ieškovės pateiktų byloje T-111/01, – kad sprendimas pradėti formalų tyrimą su ja nesusijęs ir ji nežinojo, jog egzistuoja pagalbos sugrąžinimo rizika. Kadangi ieškovė keletą kartų aiškiai paminėta tame sprendime ir Komisija išreiškė abejonių dėl 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu patvirtintos visos Lintra dukterinių įmonių restruktūrizavimui skirtos pagalbos tinkamo panaudojimo, tad sprendimas susijęs su ieškove byloje T-111/01. Komisijos negalima kaltinti dėl to, kad ieškovė nusprendė nepateikti pastabų, kai Komisija pakvietė jas pareikšti šio sprendimo 49 punkte minėtu pranešimu.

56 Kita vertus, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 52 punkte, sprendime pradėti formalaus tyrimo procedūrą buvo pakankamai aiškiai nurodyta, kad jame minima valstybės pagalba, esant reikalui ir pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnį, gali būti išieškota iš gavėjo. Todėl nuo sprendimo dėl formalaus tyrimo proceso pradžios paskelbimo ieškovės byloje T-111/01 negalėjo nežinoti, kad egzistuoja čia nagrinėjamos valstybės pagalbos sugrąžinimo rizika. Iš to matyti, kad nuo to momento ji nebegali teigti, kad tariamai teisėtai tikėjosi, jog ši pagalba atitinka bendrąją rinką, be to, ši savo teiginį paneigia pati ieškovė nurodydama, kad tariamai nebuvo informuota apie 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą.

57 Taip pat reikia atmesti ieškovių argumentą, kad Vokietijos Federacinei Respublikai neįvykdžius 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymo pateikti tam tikrą informaciją, Komisija prieš priimdama ginčijamą sprendimą turėjo jas tiesiogiai apklausti.

58 Net jei darysime prielaidą, kad Vokietijos Federacinė Respublika iš tiesų neįvykdė minėto įsakymo pateikti informaciją, tai iš Reglamento Nr. 659/1999 13 straipsnio 1 dalies aišku, kad Komisija gali baigti formalaus tyrimo procesą ir priimti sprendimą dėl pagalbos atitikties ar neatitikties bendrajai rinkai, remdamasi turima informacija. Šiame sprendime, jei įvykdomos Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnyje numatytos sąlygos, gali būti nurodoma išieškoti pagalbos gavėjui jau sumokėtą pagalbą. Pagal Reglamento Nr. 659/1999 16 straipsnį netinkamos pagalbos atveju 13 ir 14 straipsnių nuostatos taikomos *mutatis mutandis*. Todėl iš šių nuostatų reikia daryti išvadą, kad, priešingai nei teigia ieškovės, Komisija neturi pareigos apklausti suinteresuotąsias šalis, jei valstybė nevykdo Komisijos įsakymo pateikti informaciją.

59 Be to, reikia pripažinti, kad šiuo atveju ieškovės neteigia, jog jos pagal Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 3 dalį Vokietijos Federacinės Respublikos prašė įpareigojančio sprendimo kopijos, ar kad, nepaisant 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakyme pateikti tam tikrą informaciją išdėstyto Komisijos pasiūlymo Vokietijos Federacinei Respublikai šį įsakymą perduoti visiems galimiems aptariamoms pagalbos gavėjams, jos būtų perdavusios informaciją Komisijai, o ji nebūtų į tai atsivėlgusi prieš priimdama ginčijamą sprendimą.

60 Galiausiai ieškovė byloje T-111/01 priekaištuoja Komisijai neatlikus patikrinimų vietoje, kaip tai numato Reglamento Nr. 659/1999 nuostatos.

- 61 Šis pagrindas, kuris nesusijęs su susijusių šalių teisėmis per EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procesą, bet susijęs su tyrimu, kurių Komisija imasi nagrinėdama valstybės pagalbą, apimtimi, bus išnagrinėtas šio sprendimo 98–100 punktuose, nagrinėjant pagrindą, grindžiamą tariama klaida konstatuojant netinkamą 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos naudojimą.
- 62 Šiomis aplinkybėmis bendrasis pagrindas, grindžiamas ieškovių teisių pažeidimu vykdančiam EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procesą, yra atmestinas.

Dėl pagrindo, grindžiamo faktų klaidomis ginčijamame sprendime (byla T-133/01)

Šalių argumentai

- 63 Ieškovė byloje T-133/01 priekaištauja, kad Komisija ginčijamą sprendimą priėmė remdamasi keturiais klaidingais faktais. Pirma, priešingai nei teigiama 39 ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje, 1994–1997 metais ZEMAG investicijos nebuvo mažesnės už iš anksto numatytas. Antra, ieškovė gavo mažiau pinigų (44 977 000 DEM) nei nurodoma 40 ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje (65 617 000 DEM). Trečia, pagalba, dėl kurios buvo priimtas nurodymas ją išieškoti, buvo ne mokestinė paskola, bet mokestinė pagalba. Galiausiai dublike ieškovė ginčija Komisijos teiginius, kad *Lintra* dukterinių įmonių gamybos planas buvo nepriderintas prie rinkos sąlygų, ir abejones kontroliuojančios bendrovės *Lintra* vadovų kvalifikacija bei profesiniais sugebėjimais.

64 Komisija mano, kad pirmieji trys priekaištai dėl faktinių klaidų turi būti atmesti. Ji nurodo, kad ginčijame sprendime konstatuotos aplinkybės pagrįstos Vokietijos valdžios institucijų informacija, pateikta atsakant į 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymą pateikti tam tikrą informaciją. Komisija teigia, kad nedalyvaudama administracinėje procedūroje ieškovė atsisakė teisės ginčyti sprendimą dėl to, kad jame nurodyta klaidinga informacija. Komisija taip pat primena, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką ir Reglamento Nr. 659/1999 nuostatas Komisija turi teisę baigti formalaus tyrimo procesą ir priimti sprendimą, remdamasi turima informacija, jei valstybė narė, nepaisydama Komisijos įsakymo pateikti tam tikrą informaciją, nepateikia pageidaujamų duomenų. Net jei Komisija būtų padariusi klaidas, kuriomis ją kaltina ieškovė, tai, jos nuomone, vis tiek nedarytų įtakos priimto sprendimo, kuriame konstatuojama, kad pagalba buvo naudojama ne pagal patvirtintą restruktūrizavimo planą, tikslumo. Dėl šiame sprendime nagrinėjamų pagalbų pabrėžtina, kad jas sugrąžinti prašoma ne dėl to, kad dukterinės įmonės būtų neteisėtai jas naudojusios, o dėl to, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra* nepaskirstė šių lėšų, o pasiliko sau, ir dėl to, kad mokestinės paskolos buvo suteiktos po to, kai paaiškėjo, kad pirmasis restruktūrizavimas nepavyko.

65 Dėl kaltinimo padarius ieškovės nurodytą ketvirtą faktinę klaidą Komisija nurodo, kad šis kaltinimas pirmą kartą buvo pareikštas tik dubliko stadijoje ir jame nenurodoma jokie teisinio pagrindo, kuriuo galėtų būti grindžiamas sprendimo neteisėtumas, todėl jis nepriimtinas. Bet kokių atveju Komisija mano, kad šis kaltinimas nepagrįstas, nes Komisija šios informacijos teisingumą patikrino pasiteiraudama Vokietijos valdžios institucijų.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

66 Komisija iš esmės prieštarauja teiginiui, kad ieškovė byloje T-133/01 apskritai gali pateikti šio sprendimo 63 punkte išdėstytus argumentus, nes jų nepateikė čia

nagrinėjamos pagalbos tyrimo procese. Be to, ji mano, kad kaltinimas dėl tariamos ketvirtos klaidos yra nepriimtinas, nes buvo pareikštas per vėlai, dubliko stadijoje.

- 67 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kai pateikiamas ieškinys dėl akto panaikinimo pagal EB 230 straipsnį, Bendrijos teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo priėmimo metu buvusias faktines aplinkybes ir galiojusias teisės normas. Šiuo atveju Komisijos analizė turi būti vertinama atsižvelgiant tik į aplinkybes, žinomas atlikimo metu (minėto sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, 47 ir 81 punktai; 1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kneissl Dachstein prieš Komisiją*, T-110/97, Rink. p. II-2881, 47 punktas ir 1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Salomon prieš Komisiją*, T-123/97, Rink. p. II-2925, 48 punktas).
- 68 Todėl reikia daryti išvadą, kad ieškovas, dalyvavęs EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyta tyrimo procese, negali pasinaudoti Komisijai nežinomomis faktinėmis aplinkybėmis, apie kurias jis neinformavo Komisijos tyrimo proceso metu. Tačiau niekas netrukdo suinteresuotajam asmeniui ginčyti galutinį sprendimą, remiantis per administracinę procedūrą nepaminėtu teisiniu pagrindu (šia prasme žr. sprendimų *Kneissl Dachstein prieš Komisiją*, 66, 102 punktus ir *Salomon prieš Komisiją*, 67 ir 55 punktus).
- 69 Ši teismų praktika nebūtinai taikoma visais atvejais, kai įmonė nedalyvauja EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyta tyrimo procese. Neneigiant, kad ji gali būti taikoma tam tikrais ypatingais atvejais, reikia konstatuoti, kad šiuo atveju ji taikoma.
- 70 Reikėtų priminti, kad ieškovė nepasinaudojo savo teise dalyvauti tyrime, nors yra aišku, kad konkrečiai ji keletą kartų buvo minima sprendime pradėti tyrimą, be kita

ko, pavadinime ir 2.1 ir 2.2 punktuose. Šiame sprendime abejojama, ar visa pagalba, skirta restruktūrizuoti *Lintra* dukterinėms įmonėms, buvo naudojama teisingai pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą. Taip pat aišku, kad faktinės aplinkybės, kurias Komisija nurodo ginčijamo sprendimo 39 ir 40 konstatuojamosiose dalyse, yra pagrįstos Vokietijos valdžios institucijų pateikta informacija. Tokiomis aplinkybėmis ieškovės argumentai dėl investicijų sumų ir gautų sumų yra faktiniai argumentai, kurių Komisija nežinojo priimdama ginčijamą sprendimą, ir todėl negalima jų pirmą kartą pareikšti Pirmosios instancijos teisme.

71 Tokia pat išvada darytina ir dėl tariamų Komisijos klaidų, susijusių su *Lintra* dukterinių įmonių gamybos plano nepriderinimu prie rinkos sąlygų ir abejonėmis, pareikštomis dėl kontroliuojančios bendrovės *Lintra* vadovų kvalifikacijos ir profesinių sugebėjimų, kurie minimi ginčijamo sprendimo 16 konstatuojamojoje dalyje. Todėl nereikia nagrinėti Komisijos prieštaravimo, grindžiamo pavėluotu argumentų pateikimu dublike. Bet kokiu atveju reikia pabrėžti, kad net jei šios faktinės klaidos iš tiesų ir buvo padarytos, tai šios bendrojo pobūdžio pastabos neturėjo jokios įtakos Komisijai priimant ginčijamą sprendimą.

72 Galiausiai dėl teisės, o ne vien tik dėl fakcinio klausimo, ar bendrovė *ZEMAG*, kai jai nepavyko įgyvendinti pirmojo restruktūrizavimo plano, gavo mokestinę pagalbą, o ne mokestinę paskolą, kaip nurodoma ginčijamame sprendime, Pirmosios instancijos teismo paklausta ieškovė paprasčiausiai nurodė, kad šis skirtumas atsirado dėl skirtingų kontroliuojančios bendrovės *Lintra* naudotų terminų ir negalėjo paaiškinti, kokią reikšmę vienoks ar kitoks pagalbos kvalifikavimas turėtų sprendžiant šiame sprendime nagrinėjamos pagalbos sugrąžinimo klausimą. Iš to matyti, kad šis argumentas nėra pagrįstas.

73 Todėl reikia atmesti faktų klaidomis ginčijamame sprendime grindžiamą pagrindą.

Dėl pagrindo, grindžiamo tariama klaida konstatuojant netinkamą 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos naudojimą (byla T-111/01)

Šalių argumentai

- 74 Pirmiausia ieškovė byloje T-111/01 teigia, kad jai iki 1996 m. pervestos lėšos buvo naudojamos pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą, ir tai įrodo *BvS* Vokietijos valdžios institucijoms pateikti dokumentai. Nors ginčijamame sprendime nenurodoma, kad 3 195 559 DEM suma, išieškotina iš ieškovės, yra 22 978 000 DEM sumos dalis, o tai jau savaime yra pažeidimas, iš smulkaus atliktų mokėjimų išrašo matyti, kad jie atitinka restruktūrizavimo planą ir buvo leisti 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu.
- 75 Ieškovė nurodo, kad, priešingai nei ginčijamame sprendime teigia Komisija, 22 978 000 DEM sumos dalis nebuvo panaudota kontroliuojančios bendrovės *Lintra* valdymo paslaugoms apmokėti, o tik finansuoti restruktūrizavimo priemonės. Ieškovė primena, kad 2000 m. spalio 2 d. pranešime Komisijai Vokietijos vyriausybė nurodė, jog dukterinių įmonių kontroliuojančiai bendrovei mokamos sumos buvo skirtos restruktūrizavimui užtikrinti ir kitaip jis būtų buvęs neįmanomas. Be to, net jei pagalba ir būtų buvusi naudojama apmokėti kontroliuojančios bendrovės *Lintra* paslaugoms, kas nebuvo daroma, tai, ieškovės nuomone, vis tiek nebūtų neteisėtas pagalbos naudojimas. Ieškovė pabrėžia, kad Komisija žinojo, kokią grupės struktūrą

pasirinko Vokietijos valdžios institucijos, be kita ko, ir tai, kad *Lintra* buvo paprasta kontroliuojanti bendrovė, už kurios suteiktas paslaugas dukterinės įmonės mokėjo pagal grupės viduje nustatytas proporcijas. Kadangi Komisija pritarė pagalbos naudojimui mokant už kontroliuojančios bendrovės *Lintra* paslaugas, tai joms taikytinas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas.

76 Ieškovė skundžiasi, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas tik prielaidomis dėl netinkamo pagalbos naudojimo, o šios prielaidos – nekonkrečiomis Vokietijos valdžios institucijų pateiktomis nuorodomis. Ieškovė, remdamasi ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamąja dalimi, nurodo, kad Komisija, vadovaudamasi Vokietijos Federacinės Respublikos pareiškimu, negalinti atmesti galimybės, jog pagalba galėjo būti naudojama sumokėti už kontroliuojančios bendrovės *Lintra* suteiktas paslaugas. Ieškovės nuomone, šiuo atveju reikėjo įrodyti, kad pagalba iš tiesų buvo naudojama sumokėti už tokias paslaugas.

77 Pirma, Komisija primena, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendime nebuvo numatyta, jog kontroliuojanti bendrovė *Lintra* naudosis pagalba. Ji gauti pagalbos negalėjo, nes neturėjo sunkumų. Ta pati taisyklė taikoma ir dėl mokėjimo už suteiktas paslaugas kontroliuojančiai bendrovei *Lintra* iš lėšų, kurias kaip pagalbą gavo *Lintra* dukterinės įmonės. Komisija nurodo, kad, pirma, 22 978 000 DEM sumai likus kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose ir Vokietijos valdžios institucijoms neįrodžius, kam šie pinigai naudojami, ir, antra, atsižvelgiant į tai, kad dukterinės įmonės buvo atsakingos už šios pagalbos tinkamą panaudojimą, iš kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir jos dukterinių įmonių reikia išieškoti visą šią sumą. Tai, kad Komisija žinojo apie kontroliuojančios bendrovės *Lintra* pobūdį, nereiškia, kad už šios bendrovės suteiktas paslaugas galima mokėti valstybės pagalbos, suteiktos jos dukterinių įmonių restruktūrizavimui, lėšomis.

78 Antra, Komisija mano, kad dėl kontroliuojančios bendrovės *Lintra* suteiktų paslaugų ieškovė keletą kartų pateikė vienas kitam prieštaraujančius argumentus. Ji tvirtino, kad kontroliuojančios bendrovės *Lintra* dukterinėms įmonėms suteiktos paslaugos būtinos restruktūrizavimui ir todėl turėtų būti laikomos pagalba, kuriai taikomas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas. Nors ieškovė šias paslaugas gavo kaip valstybės subsidijas, t. y. nemokamai, tačiau vis tiek tvirtino, kad už jas mokėjo panaudodama skirtą pagalbą. Komisijos teigimu, tai reiškia, kad ieškovė negalinti teigti, jog tą pagalbą, kurią dabar norima iš jos išieškoti, gavusi atlygintinai. Komisija nurodo, kad visais atvejais pagalba turi būti išieškota, nes negalima tiksliai nustatyti, ar ji buvo naudojama pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą. Todėl pagalbos išieškojimą lemia ne abstraktus grupės pobūdis, bet tai, kad pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą pagalbos gavėjos buvo *Lintra* dukterinės bendrovės.

79 Galiausiai dėl ieškovės tariamų prielaidų Komisija atsikerta savo sprendimo negrindusi tokiomis spekuliacijomis. Iš tiesų ginčijamu sprendimu tebuvo konstatuota, kad Vokietijos valdžios institucijos negali atmesti galimybės, jog dukterinės įmonės gautą pagalbą iš tiesų naudojo mokėti už kontroliuojančios bendrovės *Lintra* suteiktas paslaugas. Komisija priduria, kad tais atvejais, kai pagalbą išleido kontroliuojanti bendrovė *Lintra*, pagalbą reikia išieškoti iš dukterinių įmonių, nes jos naudojosi kontroliuojančios bendrovės teikiamomis valdymo paslaugomis. Jei ieškovė turėjo įrodymų, kad šias paslaugas gavo ne nemokamai, tai privalėjo jas perduoti Komisijai per administracinį procesą, atsakydama į Komisijos raginimą pateikti pastabas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

80 Iš esmės ieškovė byloje T-111/01 ginčija, kad 22 978 000 DEM suma, kuri sudarė dalį suteiktos pagalbos ir nuo kurios buvo suskaičiuota 3 195 559 DEM suma, kurią

dabar norima išieškoti, buvo naudojama netinkamai. Ji teigia, kad ši pagalba buvo naudojama restruktūrizavimui ir pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą.

- 81 Pirmosios instancijos teismas mano, kad šį pagrindą reikia apsvarstyti dviem etapais. Pirmiausia reikia tiksliai nustatyti 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo taikymo ribas. Atsižvelgęs į šiuos rezultatus, Pirmosios instancijos teismas nustatys, ar Komisija ginčijamame sprendime galėjo padaryti išvadą, kad ta pagalbos suma, nuo kurios apskaičiuota iš ieškovės išieškotina pagalbos suma, buvo panaudota netinkamai EB 88 straipsnio 2 dalies prasme.

— Dėl 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo taikymo ribų

- 82 1996 m. kovo 13 d. Sprendime Komisija pirmiausiai išanalizavo individualią kiekvienos iš aštuonių kontroliuojančios bendrovės *Lintra* valdomų dukterinių įmonių padėtį ekonominiu ir socialiniu požiūriu bei jų gyvybingumą, atsižvelgiant į Vokietijos valdžios institucijų numatytą restruktūrizavimą. Ji taip pat nurodė, kad po šių įmonių privatizavimo ir restruktūrizavimo konkurso Vokietijos valdžios institucijos, atsižvelgdamos į darbo vietų išsaugojimą, investicijų planą, pirkėjo darbuotojų įtraukimą, finansinius įsipareigojimus *Treuhandanstalt* ir kiekvienos iš įmonių perspektyvas, laimėtoju pripažino *Emans & Partners GbR* pirkimo pasiūlymą. *Treuhandanstalt* (vėliau tapęs *BvS*) pirkėjui perleido 100 % kontroliuojančios bendrovės *Lintra* turimų įmonių akcijų. Vėliau Komisija detalizavo Vokietijos valdžios institucijų *Lintra* grupės įmonių restruktūrizavimui ir vėlesniam privatizavimui numatytas finansines priemones, tarp jų ir 970 200 000 DEM pagalbos sumą, kuri vėliau buvo sumažinta iki 824 200 000 DEM. Pagalbos suderinamumo analizėje Komisija nurodė, kad „nepaisant konkurso procedūros joks

investuotojas nemanė galintis prisiimti šių įmonių restruktūrizavimo riziką be valstybės pagalbos“ ir kad „kadangi šios įmonės buvo parduotos daugiausiai pasiūliusiam asmeniui, tai numatyta tik būtinausia valstybės pagalba, kuri suteiktų įmonėms galimybę susigrąžinti ilgalaikį konkurencingumą“. Ji patikslino, kad „visos įmonės veikė besiplečiančiuose rinkose, kuriuose nebuvo struktūrinės perprodukcijos“ ir kad „finansinės pagalbos teikimo laikas yra ribotas“. Komisija iš to padarė išvadą, kad „pagalba atitiko restruktūrizavimui taikomas sąlygas (konkurencingumas, proporcingumas ir galingumo mažinimas)“.

- 83 Baigdama savo tyrimą Komisija padarė išvadą, kad „jei vertinsime visą restruktūrizavimui skirtą pagalbą kartu, tai, (jos) nuomone, ši pagalba yra suderinama su bendrąja rinka EB 92 straipsnio 3 dalies c punkto prasme <...>, nes neišėjo už būtinumo ribų ir nesuteikė įmonėms konkurentų atžvilgiu privilegijuotos pozicijos“. Kita vertus, Komisija taip pat nurodė, kad „atsižvelgiant į tą faktą, jog visos įmonės įsteigtos regione, kuriam taikomas EB 93 straipsnio 3 dalies a punkte numatytas ypatingas reguliavimas, atsižvelgiant į įmonių, kurioms teikiama pagalba, kiekį ir dydį, ir į tai, kad jų gaminamų produktų asortimentas pakankamai įvairus ir dėl to neatsiras sinergijos efektas, taip pat atsižvelgiant į tai, kad suteikiama pagalba sąlyginai nedidelė, ši pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka EB 92 straipsnio 3 dalies a punkto prasme“.

- 84 Iš 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo aišku, kad pagalbos gavėjos buvo aštuonios *Lintra* dukterinės įmonės, tarp jų ir ieškovė byloje T-111/01, kurios ekonominė ir socialinė padėtis bei gyvybingumas buvo atskirai aprašyti sprendimo 1–5 puslapyje, o kontroliuojanti bendrovė *Lintra*, kurios paskirtis buvo valdyti grupę užtikrinant kuo greitesnį dukterinių įmonių restruktūrizavimą ir privatizavimą, nebuvo minima. Nors Vokietijos valdžios institucijų numatytų finansinių priemonių tikslas buvo bendrovių rekapitalizavimas ir restruktūrizavimo priemonių finansavimas, be kita ko, *BvS* dengiant nuostolius, pagalba investicijoms ir kompensuojant bendrovių mokestinius įsipareigojimus, 1996 m. kovo 13 d. Sprendime nebuvo leista kontroliuojančiai bendrovei *Lintra* naudoti gautą pagalbą savo veiklai finansuoti. Lieka pasakyti, kad tai, jog Vokietijos valdžios institucijos pagalbą galėjo pervesti

Lintra grupę kontroliuojančiai bendrovei *Lintra*, nekliudo šios grupės dukterines įmones laikyti iš to turėjusiomis naudos (šia prasme žr. 1985 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hoogovens Groep prieš Komisiją*, 172/83 ir 226/83, Rink. p. 2831, 34 punktą) ir tikromis 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos gavėjomis. Iš to darytina išvada, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu Komisija leido tik pagalbą, skirtą *Lintra* dukterinėms įmonėms, įtraukiant ir ieškovę byloje T-111/01, restruktūrizuoti.

— Dėl konstatavimo, kad pagalba, kurią ieškovės prašoma sugrąžinti byloje T-111/01, buvo naudojama netinkamai

85 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad jei pagal EB 88 straipsnio 2 dalį Komisija nustato, kad tam tikra pagalba naudojama netinkamai, tai ji priima sprendimą, reikalaujantį, kad atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką tokią pagalbą panaikintų ar pakeistų.

86 Kartu skaitant EB 88 straipsnio 2 dalį ir Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio g punktą ir 16 straipsnį aišku, kad, iš principo, Komisija privalo įrodyti, jog pagalbos gavėjas netinkamai naudojo visą ar dalį prieš tai leistos pagalbos. To neįrodžius, šiai pagalbai turi būti taikomas ankstesnis ją patvirtinantis sprendimas. Tačiau, kadangi Reglamento Nr. 659/1999 16 straipsnyje daroma nuoroda į 13 straipsnį, Komisija turi teisę priimti sprendimą, užbaigiantį formalaus tyrimo procesą pagal jos turimą informaciją, jei valstybė narė nevykdo Įsakymo pateikti tam tikrą informaciją. Taigi, kai valstybė narė nepateikia pakankamai aiškios ir tikslios informacijos apie

pagalbos, dėl kurios išankstinio leidimo sąlygų laikymosi Komisijai kyla abejonių, panaudojimą, Komisija turi teisę pripažinti, kad pagalba buvo naudojama netinkamai.

87 Be to, reikia priminti, kad šiuo atveju 42 ginčijamo sprendimo konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė:

„Tiek, kiek *Lintra* grupei suteikta pagalba nebuvo panaudota patvirtintame restruktūrizavimo plane nustatytiems tikslams, netaikomas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas, pagal kurį visa pagalba turėjo būti tiesiogiai naudojama *Lintra* dukterinių įmonių restruktūrizavimui. Pagalbos naudojimas (kontroliuojančioje) bendrovėje *Lintra* nėra aiškiai numatytas nei restruktūrizavimo plane, nei šiame sprendime. Taip ir negalėjo būti, nes ši bendrovė nebuvo sunkumų turinti įmonė. Taip pat ir pagalbos naudojimas dukterinėms bendrovėms mokant už (kontroliuojančios) bendrovės *Lintra* paslaugas nebuvo aiškiai numatytas nei restruktūrizavimo plane, nei 1996 m. kovo 13 d. Sprendime. Vokietijos valdžios institucijos patvirtino negalinčios paneigti galimybes, kad dukterinės bendrovės pagalbą iš tiesų naudojo šios bendrovės paslaugoms apmokėti. Be to, Vokietijos valdžios institucijos, atsakydamos į įsakymą pateikti informaciją apie visas (kontroliuojančios bendrovės) *Lintra* <...> išlaidas (išlaidos personalui, teisinėms paslaugoms, biurų nuomai ir kt.), negalėjo pateikti konkrečių skaičių ir aiškiai nenurodė, kokias mokamas paslaugas bendrovė suteikė kokiai dukterinei bendrovei ir kada. Atsižvelgiant į tai, kad Vokietijos valdžios institucijos šiuo klausimu negalėjo pateikti pakankamų įrodymų Komisija mano, kad (kontroliuojančios) bendrovės *Lintra* sąskaitoje likusiai 34,978 milijonų DEM sumai <...> netaikomas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas.“

88 Ginčijamo sprendimo 43 konstatuojamojoje dalyje daroma išvada:

„Dalis suteiktos pagalbos, likusi (kontroliuojančios bendrovės) *Lintra* sąskaitose <...>, t. y. 34,978 milijonai DEM, nebuvo tinkamai panaudota pagal patvirtintą restruktūrizavimo planą. Pagalbos gavėjas ją naudojo pažeisdamas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą, o tai – netinkamas naudojimas EB 88 straipsnio 2 dalies, nagrinėjamos kartu su Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio g punktu, prasme. <...>“

89 Dėl 22 978 000 DEM pagalbos dalies Komisija 44 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, kad dėl šios sumos panaudojimo „Vokietijos valdžios institucijos, atsakydamos į Įsakymą pateikti informaciją, nepateikė detalių įrodymų“. Ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodoma, kad „Vokietijos valdžios institucijos neįrodė, jog ši suma buvo paskirstyta dukterinėms bendrovėms“, ir konstatuojama, kad „iš Vokietijos valdžios institucijų pateiktos informacijos nekilo abejonų, jog (kontroliuojanti) bendrovė *Lintra* gavo visą pagalbos sumą“. Todėl Komisija pareikalavo, kad visa suma būtų išieškota iš kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir dukterinių bendrovių pagal ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamoje dalyje nustatytą tvarką. Šioje konstatuojamoje dalyje numatyta, kad Vokietijos Federacinė Respublika iš ieškovės byloje T-111/01 įpareigota išieškoti 3 195 559 DEM.

90 Skaitant šias ginčijamo sprendimo konstatuojamąsias dalis ir vadovaujantis byloje esančia medžiaga aišku, kad dalis pagalbos – 22 978 000 DEM – liko kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose. Taip pat aišku, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra*, valdydama *Lintra* įmonių grupę, dukterinėms bendrovėms teikė įvairias paslaugas. Nagrinėdamos šį pagrindą, šalys nesutaria dėl to, ar Komisija galėjo konstatuoti, jog 22 978 000 DEM suma buvo panaudota netinkamai nepaisant to, kad negalima

nustatyti, kam ši suma buvo panaudota iš tiesų, atsižvelgiant į tai, kad Vokietijos valdžios institucijos, atsakydamos į 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymą pateikti tam tikrą informaciją, nepateikė detalių įrodymų.

- 91 Atsakant į šį klausimą reikėtų priminti, kad, atlikdama tyrimą, Komisija privalo atsižvelgti ir vertinti sudėtingus ekonominio pobūdžio faktus ir aplinkybes. Bendrijos teismai negali pakeisti Komisijos atlikto sudėtingų ekonominių faktų ir aplinkybių vertinimo savuoju vertinimu, todėl Pirmosios instancijos teismo kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar buvo laikytasi proceso ir motyvavimo taisyklių, ar faktai iš esmės teisingi, ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos, taip pat ar nebuvo piktnaudžiauta įgaliojimais (1980 spalio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Roquette Frères prieš Tarybą*, 138/79, Rink. p. 3333, 25 punktas; 1993 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Matra prieš Komisiją*, C-225/91, Rink. p. I-3203, 25 punktas; 1994 m. liepos 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Matra Hachette prieš Komisiją*, T-17/93, Rink. p. II-595, 104 punktas; 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Schöller prieš Komisiją*, T-9/93, Rink. p. II-1611, 140 punktas; minėto sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją*, 47 ir 170 punktai; 1997 spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Steel prieš Komisiją*, T-243/94, Rink. p. II-1887, 113 punktas).
- 92 Šiuo atveju konstatuodama, kad 22 978 000 DEM suma buvo panaudota netinkamai, Komisija nepadarė esminės vertinimo klaidos.
- 93 Komisija negali būti kaltinama dėl to, kad priėmė ginčijamą sprendimą nepaisydama, kad negalėjo tiksliai nustatyti, kur tiksliai ši suma buvo panaudota. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 86 punkte, Komisija iš esmės privalo įrodyti, kad prieš tai leista pagalba buvo netinkamai naudojama, tačiau valstybė narė, gavusi Komisijos

įsakymą pateikti tam tikrą informaciją, turi pateikti visus Komisijos prašomus įrodymus, o jei to nepadaro, Komisija turi teisę priimti sprendimą, užbaigiantį formalaus tyrimo procesą, pagal savo turimą informaciją.

94 Iš bylos medžiagos aišku, kad nors Vokietijos valdžios institucijos ir buvo Komisijos įpareigosios pateikti „visus duomenis, leidžiančius nustatyti, kaip (kontroliuojančios bendrovės *Lintra*) išlaidos buvo paskirstomos dukterinėms bendrovėms“, „visus kitus įrodymus dėl galimo kontroliuojančios bendrovės likučio (22 978 000 DEM) paskirstymo tarp dukterinių įmonių, tai yra konkrečius įrodymus dėl apyvartos ir visos dukterinių bendrovių per pirmąjį restruktūrizavimo etapą (1994–1996 metus) gautos pagalbos“, ir „visus įrodymus, leidžiančius įvertinti, kokių mastu dukterinių įmonių mokami mokesčiai grupei buvo finansuojami iš pagalbos lėšų“, nepateikė būtinos informacijos. Iš tiesų Vokietijos valdžios institucijos, 2000 m. spalio 2 d. laiške atsakydamos į 2000 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą pateikti tam tikrą informaciją dėl 22 978 000 DEM sumos, likusios kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose, pateikė tik bendrus skaičius apie šių lėšų panaudojimą įvairiai veiklai, tačiau negalėjo nurodyti šios sumos tikslaus padalijimo tarp dukterinių bendrovių.

95 Tokiomis aplinkybėmis faktą, kad kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose atsirado 22 978 000 DEM, Komisija galėjo vertinti tik dviem būdais: kontroliuojanti bendrovė *Lintra*, kuriai *BvS* pervesdavo dukterinių bendrovių restruktūrizavimui skirtą pagalbą, 22 978 000 DEM sumos nepervedė dukterinėms bendrovėms, o tai prieštarautų 1996 m. kovo 13 d. Sprendimui, leidžiančiam teikti restruktūrizavimo pagalbą bendrovės *Lintra* dukterinėms įmonėms; arba dukterinės įmonės atsilygino kontroliuojančiai bendrovei *Lintra* už suteiktas paslaugas, kurios nors ir galėjo būti suteiktos restruktūrizavimui, tačiau dėl jų pobūdžio, paskirties ir suteikimo datos Vokietijos valdžios institucijos negalėjo pateikti jokių įrodymų. Tai galėjo versti Komisiją manyti, kad, kaip ji nurodė ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje, 22 978 000 DEM suma taip pat nebuvo paskirstyta dukterinėms bendrovėms, o ši situacija taip pat pažeidžia 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą.

- 96 Žinoma, pagal Reglamento Nr. 659/1999 nuostatas pagalba gali būti laikoma netinkamai panaudota tik tada, jei šie veiksmai priskirtini jos gavėjui.
- 97 Šiuo klausimu iš kartu nagrinėjamų ginčijamo sprendimo 43 ir 44 konstatuojamųjų dalių aiškėja, kad Komisija pagalbos gavėju, kuriam turi būti priskirtinas netinkamas 22 978 000 DEM sumos panaudojimas, laiko visą *Lintra* grupę kaip 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu patvirtintos pagalbos pradinį gavėją. Kaip buvo konstatuota šio sprendimo 84 punkte, pradinės patvirtintos pagalbos gavėjos buvo tik *Lintra* dukterinės įmonės, o ne visa grupė. Tačiau kadangi 22 978 000 DEM suma liko kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose, tai Komisija, atsižvelgdama į sprendimo priėmimo metu turimą informaciją, galėjo pagrįstai konstatuoti, kad pagalba nebuvo panaudota pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą.
- 98 Galiausiai, priešingai nei teigia ieškovė, kad priimtą ginčijamą sprendimą Komisija neprivalėjo atlikti patikrinimų vietoje pagal Reglamento Nr. 659/1999 22 straipsnio 1 dalį.
- 99 Reikia priminti, kad šioje nuostatoje pabrėžiama: „jeigu Komisija turi rimtų abejonų dėl individualiai pagalbai taikomų sprendimų nepateikti prieštaravimų, teigiamų sprendimų arba sąlygiškų sprendimų vykdymo, suinteresuotoji šalis po to, kai jai suteikiama galimybė pateikti savo pastabas, leidžia Komisijai atlikti patikrinimą atvykus į vietą“. Reglamento Nr. 659/1999 22 straipsnio 1 dalis turi būti skaitoma atsižvelgiant į jo 20 konstatuojamąją dalį, pagal kurią „patikrinimai vietose yra tinkama ir naudinga priemonė ypač tais atvejais, kai pagalba galėjo būti panaudota netinkamai“.

- 100 Taigi šiuo atveju pakanka konstatuoti, kad Vokietijos valdžios institucijoms 2000 m. spalio 2 d. laiške išdėsčius atsakymą į 2000 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą, Komisija, atsižvelgdama į šio sprendimo 95 punkte išdėstytas hipotezes, turėjo turėti rimtų abejonių dėl to, kad, naudojant 22 978 000 DEM dydžio pagalbą, nesilaikoma 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo. Tokiomis aplinkybėmis ji tariamai neprivalėjo vietoje atlikti patikrinimą, ar laikomasi 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo.
- 101 Dėl visų šių priežasčių reikia atmesti pagrindą, grindžiamą tariama klaida konstatuojant netinkamą 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos naudojimą.

Dėl bendrojo pagrindo, grindžiamo Komisijos klaida, padaryta nustatant nagrinėjamos pagalbos gavėją

Šalių argumentai

— Byloje T-111/01

- 102 Ieškovė byloje T-111/01 pabrėžia, kad 1996 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimu leista pagalba Vokietijos Federacinės Respublikos buvo tiesiogiai mokama kontroliuojančiai bendrovei *Lintra*. Todėl ieškovė, kaip visos kitos *Lintra* dukterinės bendrovės, pagalbą gavo tik netiesiogiai. Ieškovės teigimu, tai patvirtina ir pati Komisija. Savo 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakyme Vokietijos valdžios institucijoms pateikti tam tikrą informaciją Komisija pripažino, kad, sprendžiant iš turimos informacijos, nėra pagrindo manyti, jog 34 978 000 DEM buvo pervestos

dukterinėms bendrovėms. Todėl ieškovė teigia, kad tik kontroliuojanti bendrovė *Lintra* gali būti įpareigota sugrąžinti ginčijamą pagalbą. Be to, ieškovė siūlo Pirmosios instancijos teismui išaiškinti, ar vienintelis *Lintra* akcininkas 1994–1997 metais, *BvS* ir Vokietijos Federacinė Respublika patys neturėtų sugrąžinti suteiktos pagalbos.

103 Ieškovė taip pat ginčija solidarią kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir jos dukterinių įmonių atsakomybę, minimą ginčijamame sprendime. Ši solidari atsakomybė neturi jokio teisinio pagrindo ir reiškia „atvirkštinę grupės atsakomybę“, kai dukterinė bendrovė privalo atsakyti už kontroliuojančios bendrovės skolas. Ieškovė teigia, kad tokia atsakomybės rūšis neegzistuoja Vokietijos ir, jos žiniomis, Bendrijos teisėse. Galiausiai Komisija naudoja solidarią atsakomybės formą tik norėdama turėti mažiau rūpesčių atsižvelgiant į tai, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra* yra nemoki.

104 Komisija atsikerta, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendime kaip leistos pagalbos gavėjos buvo nurodytos *Lintra* dukterinės įmonės. Todėl, Komisijos nuomone, šios dukterinės įmonės yra kartu atsakingos už tinkamą pagalbos naudojimą. Todėl Komisijos sprendimas, kad netinkamai panaudota pagalba būtų išieškoma ir iš jų, jei jos negalima išieškoti iš kontroliuojančios bendrovės *Lintra*, nėra vienašališkas. Šiuo klausimu Komisija nurodo, kad jei Vokietijos valdžios institucijos negalėjo pateikti patikimos informacijos apie suteiktą pagalbą, tai solidari visų dukterinių įmonių atsakomybė, atrodo, yra būtina.

105 Komisija teigia, kad ieškovė neatsako už kontroliuojančios bendrovės įsipareigojimus „pagal atvirkštinę grupės atsakomybę“, o už savo kaip pagalbos gavėjos įsipareigojimus. Komisijos nuomone, vienintelė priežastis, dėl kurios ginčijamas sprendimas numato solidarią atsakomybę, yra ta, kad, žinodama grupės struktūrą ir planą pagalbą pervesti kontroliuojančiai bendrovei *Lintra*, Komisija negalėjo atmesti galimybių, jog pagalba iš dalies yra kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose.

Komisija nurodo, kad visais atvejais nėra svarbu, ar atsiliepime į ieškinį nurodyta situacija „atitinka Vokietijos teisę“, nes Bendrijos teisė nėra vertinama pagal nacionalinę teisę. Be to, Komisija pabrėžia, kad siūlymas Pirmosios instancijos teismui išaiškinti, ar *BvS* arba Vokietijos Federacinė Respublika neturi sugrąžinti suteiktos pagalbos, neturi jokios prasmės, o tai, ar vienintelis kontroliuojančios bendrovės *Lintra* akcininkas privalėtų sugrąžinti pagalbą, priklauso nuo nacionalinės teisės.

— Byloje T-133/01

106 Ieškovė byloje T-133/01 teigia, kad Komisija, reikalaujama išieškoti iš jos pagalbą, piktnaudžiavo savo diskrecija. Ieškovė teigia, kad iš tiesų tik kontroliuojanti bendrovė *Lintra* gavo pagalbą. Be to, 1996 m. kovo 13 d. Sprendime Komisija sutiko, kad būtų teikiama restruktūrizavimo pagalba, ruošiantis kontroliuojančios bendrovės *Lintra* privatizavimui. Susiklosčius tokioms aplinkybėms, ieškovė ginčija ginčijamame sprendime nustatytą kontroliuojančios bendrovės *Lintra* ir dukterinių įmonių subsidiarią atsakomybę už dalinės 22 978 000 DEM sumos grąžinimą ir dalinę atsakomybę (4 077 000 DEM), grąžinant mokestinėmis paskolomis suteiktą pagalbą. Dėl ginčijame sprendime nustatytos 4 077 000 DEM sumos grąžinimo, pabrėžiama, kad neturėtų būti keliamas net dalinio grąžinimo klausimas, nes neaišku, kaip Komisija ją nustatė.

107 Komisija pirmiausia nurodo, kad pagal 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą teikiamos pagalbos gavėjos buvo aštuonios *Lintra* dukterinės įmonės. Šiuo pagrindu jos buvo atsakingos už tinkamą pagalbos panaudojimą.

- 108 Ji primena, kad nustačiusi, jog valstybės pagalba nesuderinama su bendrąja rinka, Komisija privalo pareikalauti šią pagalbą sugrąžinti. Šiuo atžvilgiu Komisija neturi diskrecijos teisės, nes ją įpareigoja Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnis. Tikslas atstatyti prieš tai buvusią padėtį pasiekiamas tada, kai pagalbos gavėjas sugrąžina pagalbą, prireikęs su delspinigiais.
- 109 Dėl dalinės 12 000 000 DEM sumos Komisija teigia, kad ši suma nebuvo nustatyta 1996 m. kovo 13 d. Sprendime ir todėl turi būti gražinta. Šiuo klausimu Komisija primena, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leista pagalba buvo skirta iš dukterinių bendrovių sudarytos grupės bendram restruktūrizavimui ir privatizavimui. O 12 000 000 DEM suma buvo pervesta 1997 m. balandžio ir birželio mėnesiais po to, kai pirmasis restruktūrizavimas nepavyko ir grupė buvo beveik renacionalizuota, nes jos kontrolę perėmė *BvS*. Tokiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad akivaizdu, jog 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas negalėjo būti taikomas 12 000 000 DEM sumai ir prašymas ją išieškoti yra visiškai pagrįstas.
- 110 Galiausiai solidarios atsakomybės klausimu Komisija nurodo, kad ginčijamame sprendime šis klausimas buvo paminėtas tik dėl to, kad Komisija negalėjo atmesti galimybės, jog pagalba iš dalies yra kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose. Komisija patikslina, kad ieškovė, priešingai nei ji pati teigia, nėra atsakinga už kontroliuojančios bendrovės skolas. Atvirkščiai – kontroliuojanti bendrovė *Lintra* yra solidari skolininkė dukterinių įmonių skolų atžvilgiu.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 111 Pirmiausia reikia priminti, kad remiantis Bendrijos teise nustačiusi, jog pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, Komisija gali įpareigoti valstybę narę ją išieškoti iš

gavėjų (1973 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, 70/72, Rink. p. 813, 20 punktas; 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija ir SIM 2 Multimedia prieš Komisiją*, C-328/99 ir C-399/00, Rink. p. I-4035, 65 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-277/00, dar neskelbtas Rinkinyje, 73 punktas).

- 112 Neteisėtos pagalbos panaikinimas išieškant – logiška jos neteisėtumo konstatavimo pasekmė, tuo siekiama sugrąžinti prieš tai buvusią padėtį (minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, 110 ir 73 punktai).
- 113 Šis tikslas pasiekiamas tada, kai pagalbos gavėjas, kitaip tariant, įmonės, kurios ja realiai pasinaudojo, sugrąžina pagalbą, prireikus su palūkanomis. Sugrąžindamas pagalbą, gavėjas praranda rinkoje prieš konkurentus įgytą pranašumą ir grąžinama prieš pagalbos sumokėjimą buvusi padėtis (šia prasme žr. 1995 balandžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Italiją* C-350/93, Rink. p. I-699, 22 punktą; 2003 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-457/00, Rink. p. I-6931, 55 punktą ir minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 110 ir 111 punkte minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 75 punktą).
- 114 Darytina išvada, kad pagrindinis neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos išieškojimo tikslas yra panaikinti konkurencijos iškreipimą dėl neteisėta pagalba suteikto konkurencinio pranašumo (111 punkte minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 76 punktas).
- 115 Iš principo tos pačios taisyklės turėtų galioti ir tai valstybės suteiktai pagalbai, kuri Komisijos priimtu sprendimu laikoma netinkamai panaudota EB 88 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio g punkto prasme. Šiuo klausimu pakanka pabrėžti, kad Reglamento Nr. 659/1999 16 straipsnis numato, jog to paties

reglamento 14 straipsnio normos, reikalaujančios išieškoti neteisėtą pagalbą iš jos gavėjo, *mutatis mutandis* taikomos ir netinkamai panaudotos pagalbos atveju. Iš to matyti, kad, siekiant pašalinti netinkamai panaudota pagalba suteiktą konkurencinį pranašumą, ji turi būti išieškoma iš įmonės, kuri realiai ja naudojosi.

- 116 Ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje esančio nurodymo išieškoti pagalbą teisėtumą reikia vertinti atsižvelgiant į minėtas aplinkybes. Todėl Pirmosios instancijos teismas pirmiausia išnagrinės nurodymą sugrąžinti 22 978 000 DEM pagalbos dalį, tuo pačiu metu skirtą bendrovei *Saxonia Edelmetalle* dėl 3 195 559 DEM sumos sugrąžinimo ir bendrovei *ZEMAG* dėl 2 419 271 DEM sumos sugrąžinimo. Vėliau Pirmosios instancijos teismas ištirs nurodymo sugrąžinti 12 000 000 DEM, iš kurių bendrovei *ZEMAG* priklausytų sugrąžinti 4 077 000 DEM, teisėtumą.

— Dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nustatyto nurodymo sugrąžinti 22 978 000 DEM dydžio pagalbos dalį (bylos T-111/01 ir T-133/01)

- 117 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad, kaip buvo nustatyta nagrinėjant ankstesnę ieškovės byloje T-111/01 nurodytą pagrindą, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, konstatuodama netinkamą 22 978 000 DEM pagalbos naudojimą. Be to, ieškovė byloje T-133/01 rimtai neginčijo su ja susijusių Komisijos išvadų dėl netinkamo šios sumos naudojimo.

118 Reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje Komisija nustatė:

„Atsižvelgiant į tai, kad pagalba buvo sureikta *Lintra* grupei, kuri dabar nebeegzistuoja, Komisija neprivalo aiškintis, kaip įvairios šios grupės įmonės pagalba pasinaudojo. Todėl pareigą grąžinti pagalbą turi visos įmonės, buvusios grupėje suteikiant pagalbą.“

119 Komisija ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje nurodė:

„Iš Vokietijos valdžios institucijų pateiktos informacijos nekilo abejonių, kad (kontroliuojanti) bendrovė *Lintra* gavo visą pagalbos sumą. Dėl 22,978 milijonų DEM Vokietijos valdžios institucijos nepateikė įrodymų, kad ši suma buvo paskirstyta dukterinėms įmonėms. Tokiomis aplinkybėmis visą suteiktą sumą reikia išieškoti iš (kontroliuojančios bendrovės) *Lintra* <...> ir jos dukterinių įmonių.“

120 Vėliau Komisija patikslino 22 978 000 DEM sumos išieškojimo iš *Lintra* dukterinių įmonių tvarką, nustatydamą kiekvienos įmonės grąžintinas dalis, atsižvelgiant į šioms įmonėms suteiktos pagalbos dydį ir pagalbą, kuri ginčijamu sprendimu buvo pripažinta atitinkanti 1996 m. kovo 13 d. Sprendimą, sumas.

121 Ginčijamame sprendime Komisija konstatavo, kad Vokietijos valdžios institucijoms nepateikus priešingos informacijos, 22 978 000 DEM suma, likusi kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose, nebuvo paskirstyta tarp dukterinių įmonių. Savo

rašytiniuose paaiškinimuose Komisija nurodė, kad, kaip jau buvo minėta šio sprendimo 64 punkte, 22 978 000 DEM pagalbos dalį reikalaujama sugrąžinti ne dėl to, kad dukterinės įmonės būtų jas neteisėtai naudojusios, o dėl to, kad kontroliuojanti bendrovė *Lintra* šias lėšas pasiliko sau.

122 Todėl reikia konstatuoti, kad Komisija negalėjo nurodyti Vokietijos Federacinei Respublikai išieškoti iš atsakovių ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje pateiktoje lentelėje nurodytų sumų, nes iš ginčijamo sprendimo ir Komisijos rašytinių paaiškinimų akivaizdu, kad šios bendrovės nebuvo 22 978 000 DEM sumos gavėjos ir realiai nesinaudojo netinkamai suteikta pagalba.

123 Šiam vertinimui įtakos neturi ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje nurodyta aplinkybė, kad 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu pagalba buvo suteikta visai *Lintra* grupei ir todėl Komisija neprivalėjo aiškintis, kaip atskiros grupės įmonės galėjo iš pagalbos turėti naudos. Pakanka pabrėžti, kad jei, kaip nurodoma šio sprendimo 84 punkte, *Lintra* grupė per kontroliuojančią bendrovę *Lintra* gaudavo pagalbą iš *BvS*, tai pradinis šios pagalbos gavėjas buvo ne *Lintra* grupė, kurią sudaro kontroliuojanti bendrovė *Lintra* ir dukterinės įmonės, bet tik dukterinės įmonės, kurioms pagalba buvo teikiama restruktūrizavimui ir privatizavimui parengti. Galiausiai reikia pabrėžti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje nurodydama, jog kontroliuojanti bendrovė *Lintra* niekada negalėjo gauti pagalbos, nes nebuvo sunkumų turinti įmonė, pati pripažino, kad pradinis 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos gavėjas buvo ne *Lintra* grupė. Todėl prielaida, kuria rėmėsi Komisija, manydama neprivalanti aiškintis, kaip įvairios grupei priklausiančios įmonės galėjo turėti naudos iš 22 978 000 DEM sumos, yra klaidinga.

- 124 Tačiau reikia patikslinti, kad, atsižvelgiant į situaciją šioje byloje, Komisija neprivalėjo ginčijamame sprendime nurodyti, kiek kiekviena įmonė gavo naudos iš bendros 22 978 000 DEM sumos, bet galėjo apsiriboti Vokietijos valdžios institucijoms nurodyma išieškoti pagalbą iš gavėjų, tai yra įmonių, kurios realiai ja pasinaudojo. Tada Vokietijos Federacinė Respublika, vykdydama savo pareigas pagal Bendrijos teisę, privalėtų išieškoti šią sumą. Jei valstybei narei, vykdant nurodymą išieškoti, kyla nenumatytų sunkumų, reikia prisiminti, kad ji gali prašyti Komisijos iškilusius sunkumus įvertinti. Tada, besilaikydamos EB 10 straipsnyje numatytos lojalios bendradarbiavimo pareigos, valstybė narė ir Komisija turi bendradarbiauti *bona fide*, siekdamos kartu įveikti kilusius sunkumus, atsižvelgdamos į EB nuostatas, ypač reglamentuojančias valstybės pagalbą (žr., be kita ko, 1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją, C-303/88*, Rink. p. I-1433, 58 punktą ir 2002 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją, C-382/99*, Rink. p. I-5163, 50 punktą).
- 125 Tačiau, neturėdama tikslesnės informacijos ir atsižvelgdama į tai, kad pagalbos suma buvo kontroliuojančios bendrovės *Lintra* sąskaitose, Komisija neturėjo teisės automatiškai įpareigoti ieškovių sugrąžinti ginčijamą pagalbą, vadovaudamasi vieninteliu motyvu, – kad jos buvo nurodytos kaip pagalbos gavėjos 1996 m. kovo 13 d. Sprendime, kaip kad ji nurodo rašytiniuose paaiškinimuose. Taip priimant sprendimą nesilaikoma taisyklės, kad gautą naudą turi sugrąžinti ta įmonė, kuri realiai naudojosi netinkamai naudojama pagalba.
- 126 Todėl Komisija neteisėtai reikalavo iš bendrovės *Saxonia Edelmetalle* sugrąžinti 3 195 559 DEM, o iš bendrovės *ZEMAG* – 2 419 271 DEM.
- 127 Darytina išvada, kad ginčijamo sprendimo 3 straipsnis turi būti panaikintas tiek, kiek jame iš Vokietijos Federacinės Respublikos reikalaujama išieškoti iš ieškovės byloje T-111/01 3 195 559 DEM sumą, o iš ieškovės byloje T-133/01 – 2 419 271 DEM.

— Dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nustatyto nurodymo sugrąžinti 12 000 000 DEM (byla T-133/01)

128 Ginčijamo sprendimo 29 konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„Nepavykus pirmajam restruktūrizavimui, *Lintra* dukterinėms įmonėms buvo suteikta 12 000 000 DEM mokestinių paskolų tolesniam restruktūrizavimui pasirengti <...>. Šios lėšos buvo naudojamos sumokėti neapmokėtoms sąskaitoms ir suteiktos toms dukterinėms įmonėms, kurių antrasis restruktūrizavimas atrodė įmanomas. Atsižvelgiant į tai, kad šią pagalbą teikė *BvS* po to, kai paaiškėjo, jog pirmasis restruktūrizavimas nepavyko ir buvo rengiamasi antrajam, 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas šiai pagalbai aiškiai netaikomas.“

129 Ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamosios dalies tekste nurodyta, kad 12 000 000 DEM „galima aiškiai priskirti toms dukterinėms įmonėms, kurioms suma buvo suteikta po to, kai paaiškėjo, kad pirmasis *Lintra* grupės restruktūrizavimas nepavyko“. Remiantis Vokietijos valdžios institucijų pateiktais duomenimis, sugrąžinti 12 000 000 DEM buvo reikalaujama iš įvairių dukterinių įmonių pagal šioje konstatuojamojoje dalyje pateiktą lentelę, kuri pateikiama ir 3 ginčijamo sprendimo straipsnyje.

130 Reikia pabrėžti, kad ieškovė byloje T-133/01 neginčija netinkamo čia nagrinėjamos pagalbos panaudojimo fakto, nustatyto ginčijamame sprendime. Galiausiai reikia pabrėžti, kad iš Vokietijos valdžios institucijų 2000 m. kovo 10 d. Komisijai išsiųsto laiško aišku, kad šiai pagalbai Komisijos 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas nebuvo taikomas. Vokietijos valdžios institucijos šios pozicijos nepakeitė ir 2000 m. spalio

2 d. laiške, kuriuo atsakė į 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymą pateikti tam tikrą informaciją. Todėl reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo priėmimo metu Komisija turėjo teisę manyti, kad 12 000 000 DEM sumos pervedimui nebuvo taikomas 1996 m. kovo 13 d. Sprendimas, o, be to, jis buvo neteisėtas, nes apie jį oficialiai pranešta Komisijai nebuvo.

131 Bet kokių atvejų ieškovė byloje T-133/01, pirma, ginčija gavusi dalį 12 000 000 DEM sumos ir, antra, nesupranta, kaip buvo nustatyta iš jos reikalaujama 4 077 000 DEM suma.

132 Į klausimą, ar bendrovė ZEMAG realiai naudojosi dalimi 12 000 000 DEM sumos, atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo priėmimo metu Komisijos turimą informaciją, reikėtų atsakyti teigiamai.

133 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad minėtame 2000 m. kovo 10 d. laiške Vokietijos valdžios institucijos patvirtino, jog 1997 m. balandžio ir birželio mėnesiais 12 000 000 DEM buvo perversa dukterinėms bendrovėms, nes buvo numatomas antrasis šių įmonių privatizavimas. Vokietijos valdžios institucijos prie laiško pridėtame dokumente aiškinamas „Šių lėšų pirmas paskirstymas“ tarp susijusių dukterinių įmonių. Bendrovė ZEMAG prie 2000 m. kovo 10 d. laiško pridėtoje lentelėje minima tris kartus, ir kiekvieną kartą prie jos pavadinimo nurodoma suma, kurias sudėjus gaunama 4 077 000 DEM.

134 2000 m. rugpjūčio 1 d. Komisija pagal Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 1 dalį nurodė Vokietijos Federacinei Respublikai pateikti, be kita ko, „visus duomenis,

leidžiančius nustatyti, kaip kontroliuojančios bendrovės (*Lintra*) išlaidos buvo paskirstomos dukterinėms bendrovėms“. Komisija taip pat priminė, kad, nepateikus visų įrodymų, skaičių ir dokumentų, reikiamų norint įvertinti pagalbos teisėtumą, ji privalės priimti sprendimą pagal turimus įrodymus.

135 Vokietijos valdžios institucijos į 2000 m. rugpjūčio 1 d. Įsakymą pateikti tam tikrą informaciją atsakė 2000 m. spalio 2 d. laišku, prie kurio buvo pridėta auditoriaus išvada. Pagal šią informaciją dukterinės bendrovės realiai sunaudavo 7 910 000 DEM pagalbos (iš dalinės 12 000 000 DEM sumos). Vokietijos valdžios institucijų pateiktoje lentelėje (kuri pateikiama ir auditoriaus išvadose) nurodoma, kad bendrovei ZEMAG priskirtina 107 000 DEM. Vokietijos valdžios institucijos paaiškino, kad likusi 4 090 000 DEM (12 000 000–7 910 000) sumos dalis turėtų būti priskirta tik kontroliuojančiai bendrovei *Lintra*, nes šios lėšos buvo iš dalies (421 000 DEM) panaudotos 1998 m. kitoje su privatizavimu susijusioje veikloje, o likusi dalis (3 669 000 DEM) buvo skirta kontroliuojančios bendrovės *Lintra* įrangos ir personalo išlaidoms. Vokietijos valdžios institucijos taip pat nurodė, kad apie dukterinėms įmonėms priskirtinas sumas Komisija buvo informuota pranešant apie antrąjį šių įmonių privatizavimą.

136 Iš čia išdėstytos informacijos, kurią Vokietijos valdžios institucijos perdavė Komisijai, darytina išvada, kad pastaroji ginčijamo sprendimo priėmimo metu galėjo nuspręsti, kad bendrovė ZEMAG turėjo realios naudos iš laikomos netinkamai panaudota dalinės 12 000 000 DEM sumos.

137 Tačiau Pirmosios instancijos teismas mano, kad ieškovės skundas dėl nepakankamo iš jos reikalaujamos sugrąžinti 4 077 000 DEM sumos motyvavimo yra pagrįstas dėl toliau išdėstytų priežasčių.

- 138 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką tam, kad būtų įvykdyti EB 253 straipsnyje numatyti reikalavimai, sprendime reikia atsižvelgti į nagrinėjamo akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai pateikti aktą priėmusios institucijos motyvus, kad suinteresuotieji asmenys žinotų priimto akto priežastis, o Bendrijos teismai galėtų atlikti kontrolę. Nors nereikalaujama motyvuojant nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, reikia vertinti atsižvelgiant ne tik į akto tekstą, bet ir į kontekstą bei visas tai sričiai taikomas teisės taisykles (1996 m. vasario 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 86 punktas; 2002 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-5/01, Rink. p. I-11991, 68 punktas; minėto Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją*, 47 ir 230 punktai; 1999 m. gruodžio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, T-158/96, Rink. p. II-3927, 167 punktas).
- 139 Šiuo atveju vienintelė priežastis, nurodoma ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamoje dalyje, dėl kurios Vokietijos Federacinė Respublika įpareigojama išieškoti iš bendrovės ZEMAG 4 077 000 DEM, yra „Vokietijos valdžios institucijų pateikta informacija“.
- 140 Taigi atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo kontekstą manytina, kad jo motyvavimas nepakankamas.
- 141 Reikia priminti, kad, kaip minėta šio sprendimo 133 punkte, Vokietijos valdžios institucijos aiškiai nurodė, jog Komisijai perduodama informacija tėra 12 000 000 DEM sumos paskirstymo tarp dukterinių įmonių „projektas“. 2000 m. spalio 2 d. laiške, kuriuo Vokietijos valdžios institucijos atsakė į 2000 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą pateikti „visus duomenis, leidžiančius nustatyti, kaip kontroliuojančios (bendrovės *Lintra*) išlaidos buvo paskirstomos dukterinėms bendrovėms“, buvo

pateikti apskaičiavimai, jau nurodyti šio sprendimo 135 punkte, pagal kuriuos bendrovei *ZEMAG* turėjo būti priskirta 107 000 DEM suma (iš dalinės 12 000 000 DEM sumos), nes, pasak Vokietijos valdžios institucijų, tai – „realiai sunaudotos pagalbos suma“.

142 Pirmosios instancijos teismo paklausta, kodėl ginčijamo sprendimo 3 punkte bendrovei *ZEMAG* buvo priskirta 4 077 000 DEM suma, Komisija paaiškino, kad iš Vokietijos valdžios institucijų atsakymų į 2000 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą pateikti tam tikrą informaciją buvo negalima suprasti, kaip iš skolų, atsiradusių dėl kontroliuojančios bendrovės *Lintra* dukterinėms įmonėms atliktų mokėjimų, ir tariamų kontroliuojančios bendrovės skolų dukterinėms įmonėms buvo apskaičiuotas 107 000 DEM balansas. Vokietijos valdžios institucijos taip pat negalėjo smulkiau paaiškinti, kaip buvo gautas šis skaičius. Komisija pabrėžė, kad, priešingai nei dėl ankstesnės sumos, nekyla abejonių, kad 12 000 000 DEM mokestinė paskola turi būti išieškota visa ir, nesant tikslesnių ir aiškesnių duomenų Vokietijos valdžios institucijų 2000 m. kovo 10 d. laiške nurodytas padalijimas buvo pagrindas priimti Komisijos nurodymą išieškoti.

143 Iš aukščiau pateiktos informacijos aišku, kad Komisija nurodė iš bendrovės *ZEMAG* išieškoti 4 077 000 DEM sumą net negalėdama paaiškinti, kodėl reikalaujama būtent tokios sumos.

144 Žinoma, Komisija teisingai nurodo, kad reikia išieškoti visą 12 000 000 DEM sumą. Tačiau reikia patikslinti, kad šios pagalbos paskirstymas tarp tikrųjų jos gavėjų negali būti nustatytas be pakankamo ginčijamo sprendimo motyvavimo ir remiantis paprasčiausia prielaida.

145 Todėl, nors Komisija, pagal Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 3 dalį priėmusi įsakymą pateikti tam tikrą informaciją, pagal šio reglamento 13 straipsnio 1 dalį gali, „jeigu valstybė narė nevykdo įsakymo pateikti informaciją“, priimti sprendimą užbaigti tyrimo procesą, remdamasi turima informacija, tačiau ji neatleidžiama nuo pareigos paaiškinti, kodėl informacija, kurią valstybė narė pateikė pagal įsakymą pateikti tam tikrą informaciją, negali būti naudojama, priimant galutinį sprendimą. Šios situacijos nereikia painioti su ta, kai, Komisijai pagal Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 3 dalį priėmus įsakymą pateikti tam tikrą informaciją, valstybė narė nepateikia jokios informacijos. Šiuo atveju motyvuojant sprendimą pakanka nurodyti, kad valstybė narė neįvykdė šio įsakymo. Nagrinėjamu atveju Komisija ginčijamo sprendimo motyvuose turėjo nurodyti priežastis, kodėl manė, kad Vokietijos valdžios institucijų, atsakančių į 2000 m. rugpjūčio 1 d. įsakymą, pateikta informacija buvo negalima vadovautis nustatant pagalbos, kurią turi gražinti ZEMAG bendrovė, sumą.

146 Taip pat reikia priminti, kad Vokietijos Federacinė Respublika 2000 m. spalio 2 d. laiške, kuris buvo minėtas šio sprendimo 135 punkte, atkreipė Komisijos dėmesį į naują pranešimą apie dukterinėms bendrovėms antrajam restruktūrizavimui suteiktą pagalbą, o tai nurodoma ir ginčijamo sprendimo 41 konstatuojamojoje dalyje. Priimdama ginčijamą sprendimą Komisija negalėjo nežinoti, kad nusprendė pradėti formalaus tyrimo procesą dėl bendrovei ZEMAG suteiktos restruktūrizavimo pagalbos 2001 m. vasario 1 d., t. y. maždaug prieš du mėnesius iki priimant ginčijamą sprendimą, kurio tekstas buvo pateiktas kvietime pareikšti pastabas, paskelbtame *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* (OL C 133, p. 3), kuriame, kalbėdama apie po 1997 m. sausio 1 d. šiai bendrovei suteiktos pagalbos sumą, ji nurodė, kad „107 000 DEM pagalba nagrinėjama sprendime dėl bylos *Lintra Beteiligungsholding GmbH, C-41/99*“, tai yra procese, kuris pasibaigė ginčijamo sprendimo priėmimu. Tokiomis aplinkybėmis Komisija turėjo bent jau nurodyti, iš kur atsirado šis skirtumas tarp bendrovei ZEMAG priskirtinos pagalbos ir pagalbos sumos, kurią nurodyta išieškoti ginčijamame sprendime.

147 Todėl darytina išvada, kad ginčijamo sprendimo motyvavimas yra nepakankamas EB 253 straipsnio prasme tiek, kiek tai susiję su Vokietijos Federacinės Respublikos pareiga išieškoti iš bendrovės *ZEMAG* 4 077 000 DEM valstybės pagalbos.

148 Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes, reikia panaikinti tą ginčijamo sprendimo 3 straipsnį dalį, kurioje Vokietijos Federacinė Respublika įpareigojama išieškoti iš ieškovės byloje T-111/01 3 195 559 DEM valstybės pagalbos, įskaitant ir priskaičiuotas palūkanas, ir iš ieškovės byloje T-133/01 – 6 496 271 DEM valstybės pagalbos, įskaitant priskaičiuotas palūkanas.

149 Tokiomis aplinkybėmis nebereikia nagrinėti bendrojo ieškovių pagrindo, grindžiamo neobjektyviu proporcijų, skirtų nustatyti kiekvienai dukterinei įmonei tenkančią 22 978 000 DEM dydžio gražintinos pagalbos dalį, nustatymu, nes įpareigojimas iš ieškovių išieškoti pagal šią sumą apskaičiuotą šioje byloje nagrinėjamą pagalbą buvo panaikintas. Taip pat nereikia nagrinėti bendrojo pagrindo, grindžiamo tariama vertinimo klaida nustatant pagalbos sugražinimo pareigą dėl to, kad ieškovės byloje T-111/01 ir ieškovės byloje T-133/01 akcijos jau buvo perleistos, nes įpareigojimas išieškoti byloje nagrinėjamą pagalbą šiose bylose buvo panaikintas.

Dėl išlaidų

150 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija

pralaimėjo bylą, ji turi padengti ieškovių išlaidas, įskaitant ir proceso dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo byloje T-111/01, pagal jų pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Panaikinti 2001 m. kovo 28 d. Komisijos sprendimo 2001/673/EB dėl Vokietijos suteiktos valstybės pagalbos *EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG* (tapusiai *Lintra Beteiligungsholding GmbH* su bendrovėmis *Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembau-technik GmbH, SKL Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengießerei GmbH, Saxonia Edelmetalle GmbH ir Gothaer Fahrzeugwerk GmbH*) 3 straipsnį tiek, kiek jame Vokietijos Federacinė Respublika įpareigojama išieškoti iš bendrovės *Saxonia Edelmetalle GmbH* 3 195 559 DEM valstybės pagalbos, įskaitant ir priskaičiuotas palūkanas, ir iš bendrovės *Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH* – 6 496 271 DEM valstybės pagalbos, įskaitant ir priskaičiuotas palūkanas.

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant ir susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra byloje T-111/01.**

Vesterdorf

Jaeger

Mengozzi

Martins Ribeiro

Dehousse

Paskelbta 2005 m. gegužės 11 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

H. Jung

B. Vesterdorf

Turinys

Teisinis pagrindas	II - 1587
Faktinės aplinkybės	II - 1590
Procedūra ir šalių prašymai	II - 1596
Teisės normos	II - 1598
Dėl bendrojo pagrindo, grindžiamo ieškovių teisių pažeidimu vykdam EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procesą	II - 1599
Šalių argumentai	II - 1599
— Byloje T-111/01	II - 1599
— Byloje T-133/01	II - 1601
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1602
Dėl pagrindo, grindžiamo faktų klaidomis ginčijamame sprendime (byla T-133/01) ..	II - 1608
Šalių argumentai	II - 1608
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1609
Dėl pagrindo, grindžiamo tariama klaida konstatuojant netinkamą 1996 m. kovo 13 d. Sprendimu leistos pagalbos naudojimą (byla T-111/01)	II - 1612
Šalių argumentai	II - 1612
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1614
— Dėl 1996 m. kovo 13 d. Sprendimo taikymo ribų	II - 1615
— Dėl konstatavimo, kad pagalba, kurią ieškovės prašoma sugrąžinti byloje T-111/01, buvo naudojama netinkamai	II - 1617
	II - 1641

Dėl bendrojo pagrindo, grindžiamo Komisijos klaida, padaryta nustatant nagrinėjamos pagalbos gavėją	II - 1623
Šalių argumentai	II - 1623
— Byloje T-111/01	II - 1623
— Byloje T-133/01	II - 1625
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1626
— Dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nustatyto nurodymo sugrąžinti 22 978 000 DEM dydžio pagalbos dalį (bylos T-111/01 ir T-133/01) ..	II - 1628
— Dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje nustatyto nurodymo sugrąžinti 12 000 000 DEM (byla T-133/01)	II - 1632
Dėl išlaidų	II - 1638